

2016

Správa o činnosti a hospodárení

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2016

Organizácia: **Štátna vedecká knižnica v Prešove**

Rezort: **Ministerstvo kultúry SR**

Typ hospodárenia: **rozpočtová organizácia**

Miesto konania verejného odpočtu: **prezentačná miestnosť, Námestie mládeže 1**

Dátum a čas konania verejného odpočtu: **6. apríl 2017 o 10.00 h.**

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2016 je zverejnená na webovom sídle organizácie: www.svkpo.sk

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2016 je zverejnená na webovom sídle MK SR:

<http://www.culture.gov.sk/organizacie-ministerstva/verejne-odpocety/verejne-odpocety-2016-314.html>

Vypracovali: Valéria Závadská

Roman Čonka, Marcela Domenová, Valéria Ferková, Anna Hajníková, Mária Halienová,
Anna Val'ková, Jana Vitališová

OBSAH

1.	IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE -----	7
2.	ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE -----	8
	-	
	2.1 Rozhodujúce činnosti knižnice -----	8
	2.2 Akvizícia a spracovanie knižničného fondu -----	9
	2.3 Ochrana knižničného fondu -----	11
	-	
	2.4 Spracovanie HKF a výskum dejín knižnej kultúry -----	12
	2.5 Knižnično-informačné služby -----	14
	2.6 Digitalizácia rómskej kultúry -----	16
	-	
	2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť -----	20
	2.8 Informačné a komunikačné technológie -----	25
3.	KONTRAKT ORGANIZÁCIE A ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE -----	28
	-	
	3.1 Vyhodnotenie kontraktu -----	28
	-	
	3.2 Prioritné projekty a ich vyhodnotenie -----	31
4.	ROZPOČET ORGANIZÁCIE -----	34
	4.1 Zhodnotenia plnenia záväzných ukazovateľov -----	35
	-	
	4.2 Príjmy organizácie -----	36
	4.3 Výdavky organizácie -----	37
	4.4 Finančné operácie -----	42
	4.5 Účty mimorozpočtových prostriedkov -----	42
5.	PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE -----	43
6.	PERSONÁLNE OTÁZKY -----	44
	6.1 Organizačná štruktúra -----	44
	6.2 Stav zamestnancov -----	45
	6.3 Priemerná mzda -----	46
	6.4 Personálna práca, sociálna starostlivosť -----	46
	-	
	6.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia, požiarna ochrana -----	48
	-	
7.	ZÁVER -----	49
	PRÍLOHA - Štatistika výkonov knižnice -----	51

Použité skratky

DICRK – dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry
e-born – digitaly born object (kultúrny objekt, ktorý nemá analógový ekvivalent)
EIZ – elektronické informačné zdroje
EPI – ekonomické a právne informácie
HKF – historický knižničný fond
IKT – informačné a komunikačné technológie
KF – knižničný fond
KIS – knižnično-informačný systém
KIS3G – knižnično-informačný systém 3. generácie
kn. j. – knižničná jednotka
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
NASES – Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby
NP DICRK – národný projekt Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry
OASF – oddelenie akvizície a spracovania fondov
OEP – oddelenie ekonomiky a prevádzky
OHKF – oddelenie historických knižničných fondov
OIT – oddelenie informačných technológií
OKIS – oddelenie knižnično-informačných služieb
OOF – oddelenie ochrany fondov
OR HaZZ – Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
PU – Prešovská univerzita v Prešove
RFID – Radio Frequency IDentification (slov. rádiová frekvencná identifikácia)
SNK – Slovenská národná knižnica v Martine
ŠVK – Štátna vedecká knižnica v Prešove
UKB – Univerzitná knižnica v Bratislave
ÚPV SR – Úrad priemyselného vlastníctva SR

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:	Štátna vedecká knižnica v Prešove
Sídlo:	Hlavná 99, 081 89 Prešov Námestie mládeže 1 (oddelenie knižnično-informačných služieb) Námestie mládeže 4 (dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry)
Rezort/zriaďovateľ:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Dátum zriadenia:	1. september 1952 Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o vydaní zriaďovacej listiny č. MK 557/2002-1 zo dňa 1. apríla 2002 Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o zmene zriaďovacej listiny č. MK 856/2010-10/2560 zo dňa 19. februára 2010 Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o zmene zriaďovacej listiny č. MK 2811/2015-110/14270 zo dňa 1. októbra 2015
Forma hospodárenia:	štátna rozpočtová organizácia
Kontakt:	tel.: +421 51 245 1101 e-mail: kniznica@svkpo.gov.sk , URL: www.svkpo.sk www.portalsvk.sk
Štatutárny zástupca:	Mgr. Valéria Závadská, riaditeľka

Členovia vedenia ŠVK:

Čonka Roman, Mgr. – vedúci dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry
Domenová Marcela, Mgr., PhD. – vedúca oddelenia historických knižničných fondov
Ferková Valéria, PhDr. – vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb
Hajníková Anna, Ing. – vedúca oddelenia ekonomiky a prevádzky
Halienová Mária, Mgr. – vedúca oddelenia informačných technológií
Vaľková Anna, Bc. – vedúca oddelenia akvizície a spracovania fondov
Vitališová Jana – vedúca oddelenia ochrany fondov

2. ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

2.1 Rozhodujúce činnosti knižnice

V súlade so zriaďovacou listinou vydanou Rozhodnutím MK SR o vydaní zriaďovacej listiny zo dňa 01.04.2002 ako aj v súlade s Rozhodnutiami MK SR o zmene zriaďovacej listiny zo dňa 19.02.2010 a zo dňa 01.10.2015 Štátna vedecká knižnica v Prešove (ďalej len knižnica) plní verejné funkcie a realizuje verejno-prospešné činnosti. Ich realizácia vyplýva v prvom rade z ustanovení nového zákona NR SR č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov, ktorý je základnou legislatívnou podporou pre činnosť knižníc. To sa prejavuje v zabezpečovaní prístupu k poznatkom a informáciám, v podpore rozvoja vedy, výskumu a vzdelávania, v ochrane kultúrneho dedičstva a vytvorení optimálnych podmienok na jeho využívanie. V súlade so zriaďovacou listinou knižnica vykonáva:

2.1.1 stále činnosti:

- a) akvizícia knižničného fondu z domácej i zahraničnej produkcie, ktorá prebieha všetkými hlavnými formami: nákupom, darom a výmenou,
- b) spracovanie všetkých druhov získaných dokumentov vytvorením bibliografických záznamov v KIS Virtua, tvorba autoritatívnych záznamov,
- c) dokumentácia rómskeho kultúrneho dedičstva, najmä jeho živých prejavov,
- d) zabezpečovanie knihárskych prác a ochrana knižničného fondu, starostlivosť o skladové priestory, uloženie a prisun dokumentov, revízia knižničného fondu,
- e) poskytovanie knižnično-informačných služieb v zmysle zákona NR SR č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov, prístup na internet a prístup k externým informačným zdrojom,
- f) práca na úseku informačných technológií, ktorý zabezpečuje všetky aktivity súvisiace s prácou v KIS Virtua a ekonomickom systéme SOFTIP, s rôznymi aplikáciami a so servisom výpočtovej techniky a zabezpečovaním bezpečnosti informačných systémov,
- g) riadiaca a ekonomická činnosť v spolupráci so systémom Štátnej pokladnice a úlohy na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany a v rámci kontrolnej činnosti,

2.1.2 dlhodobé činnosti:

- a) spolupráca pri budovaní spoločnej databázy knižníc používajúcich KIS Virtua,
- b) spoluúčasť na budovaní spoločnej databázy spracovaním rusínskej a ukrajinskej bibliografie na Slovensku,
- c) spracovanie starých tlačí z fondov knižnice, ale aj na území regiónu, v rámci ktorého v súčasnosti prebieha riešenie čiastkovej výskumnej úlohy *Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska XII. zv.*,
- d) digitalizácia hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva,
- e) príprava a realizácia strednodobých a dlhodobých prioritných projektov (2 a viac rokov),

2.1.3 krátkodobé činnosti:

- a) kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity pre verejnosť v snahe propagovať poskytované služby,
- b) príprava a realizácia krátkodobých (max. ročných) rozvojových projektov,
- c) realizácia odborných podujatí pre odbornú verejnosť a odbornú knihovnícku komunitu,
- d) edičná činnosť.

Uvedené činnosti predstavujú základný rámec pracovnej náplne všetkých organizačných útvarov knižnice, avšak v rámci konkrétného rozpočtového roka sa môžu vyskytnúť aj činnosti a aktivity, ktoré v tomto výpočte nie sú zahrnuté, nie sú ani pravidelné a zväčša sú súčasťou projektov.

2.2 Akvizícia a spracovanie knižničného fondu

V zmysle organizačnej štruktúry za činnosti v oblasti dopĺňovania a spracovania získaných dokumentov zodpovedá OASF, ktoré realizuje odborné činnosti na úsekoch dopĺňovania fondov, menného a vecného spracovania, akvizície a správy seriálov a verifikácie a adjustácie knižničného fondu.

K 31.12.2016 knižničný fond tvorí **592 127 kn. j.** v celkovej hodnote **2 235 241,77 €**, a to hlavne domáce a zahraničné knihy a časopisy a v menšom objeme aj špeciálne audiovizuálne, elektronické, digitálne a iné dokumenty.

Akvizícia knižničného fondu

V roku 2016 sa knižničný fond zvýšil o **12 200 kn. j.**, ktoré boli získané tradičnými spôsobmi dopĺňovania – formou nákupu, darom a výmenou s partnerskými knižnicami v Česku, Poľsku, na Ukrajine, v Bielorusku a na Slovensku. Časť z celkového prírastku knižnica zaradila do KF prostredníctvom zákonného povinného výtlaku. Pri akvizícii dokumentov sa využívala aj aktívna účasť používateľov a ich návrhov na doplnenie KF dokumentmi, ktoré sa nenachádzajú v knižničných fondoch. Návrhy mohli predkladať prostredníctvom webovej stránky. V roku 2016 túto možnosť využilo 31 používateľov.

Nákup dokumentov

Pri rozpise rozpočtu na rok 2016 v januári bolo na nákup informačných zdrojov vyčlenených pôvodne 40 000 € s tým, že počas roka bude snaha túto sumu ešte zvýšiť. Pribežné navyšovanie bolo nevyhnutné aj preto, že návrh prioritného projektu *Nákup knižničných fondov* na rok 2016 nebol podporený. V konečnom dôsledku bol pôvodný rozpis zvýšený a vyčerpalo sa až 73 604,43 €, za ktoré bolo zakúpených celkom **4 818 kn. j.**, v tom bolo 128 titulov periodík a 45 špeciálnych dokumentov (v rámci nich 6 elektronických kníh vydavateľstva Cambridge University Press).

Tento objem finančných prostriedkov bol oproti roku 2015 nižší o cca 10 %, čo sa odzrkadlilo hlavne pri objednávaní časopisov na rok 2017. Prístup k súboru právnych predpisov EPI, ktorý pozostáva zo 6-tich databáz (Súbor právnych predpisov, Právne predpisy Európskej únie, Komentár k Občianskemu zákonníku a k Zákonníku práce, Finančný spravodajca, Verejné obstarávanie a Obchodný vestník), nebolo potrebné obnovovať, pretože licencia, zakúpená v roku 2015, platí 3 roky.

Nákup dokumentov vo finančnom vyjadrení prezentuje tabuľka 1, z ktorej je zrejmé, že napriek snahe investovať do nákupu KF z vlastného fondu čo najviac, predsa len účelové finančné prostriedky pridelované cez prioritný projekt chýbajú.

Tabuľka 1 Hodnota zakúpených prírastkov v €

Ukazovateľ	rok 2014	rok 2015	rok 2016
knihy + špeciálne dokumenty	52 691,14	69 794,49	67 091,35
seriály	4 217,88	5 069,61	5 350,58
elektronické databázy + e-books	1 228,96	6 100,08	1 162,50
SPOLU	58 137,98	80 964,18	73 604,43

Dary, výmena, náhrady, vlastná činnosť

Formou daru sa doplnilo do fondu **2 396 kn. j.**, z toho 2 082 kníh, 284 seriálov a 30 špeciálnych dokumentov. Z uvedeného prírastku dar etnografa profesora Mikuláša Mušinku predstavuje súbor 1 487 kníh a 284 exemplárov časopisov.

V rámci medzinárodnej výmeny dokumentov knižnica získala **52 kn. j.**, a to 50 kníh a 2 tituly časopisov. Výmenným partnerom zabezpečuje nielen publikácie z vlastnej produkcie, ale aj konkrétne dokumenty iných vydavateľov. Realizácia výmeny tým predstavuje nápor na rozpočet a zároveň si vyžaduje zvýšené úsilie na akvizičnú činnosť pri konkrétnych tituloch. Výmenným partnerom bolo odoslaných 40 dokumentov, z toho 38 kníh a 2 tituly časopisov, rovnako ako v roku 2015.

Ako náhrady za dokumenty stratené a nevrátené používateľmi knižnica získala **23 kn. j.** a v rámci vlastnej činnosti produkuje a následne bez ohľadu na nosič ako súčasť knižničného fondu eviduje na jednej strane digitálne kultúrne objekty – v roku 2016 to bolo zaevidovaných v KIS Virtua **124 digitálnych kultúrnych objektov** – a na strane druhej vlastné vydané publikácie v počte **8 kn. j.**

Povinný výtlačok

Knižnica je v zmysle zákona č. 217/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov **oprávneným príjemcom povinného výtlačku** tlačených dokumentov v náklade nad 500 ks. Takto do fondu získala celkovo **4 779 kn. j.**, z toho 3 354 kn. j. neperiodických publikácií, 1 376 titulov periodických publikácií vrátane ročeniek, zborníkov, kalendárov a i. nepravých seriálov a 49 špeciálnych dokumentov. Nedodané tituly neperiodických aj periodických dokumentov boli pravidelne urgované. Úspešnosť urgencií pri knihách je cca 30 % a pri časopisoch je to cca 90 % z celkovo odoslaných urgencií.

Nasledujúca tabuľka porovnáva výkony dosiahnuté v roku 2016 s predošlými dvoma rokmi.

Tabuľka 2 Akvizícia knižničného fondu v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016
Akvizícia celkom, z toho:	11 960	12 200	12 200
- knihy	10 263	10 180	10 162
- periodiká	1 632	1 862	1 790
- špeciálne dokumenty, v tom:	65	158	248
- mapy, normy	0	19	78
- audio- a videodokumenty	0	15	10
- elektronické dokumenty	41	26	30
- e-books	7	10	6
- digitálne kultúrne objekty	17	88	124
Licencie k elektronickým databázam	0	6	0
Akvizícia celkom, z toho:	11 960	12 200	12 200
- nákup	5 167	5 561	4 818
- povinné výtlačky	3 756	4 004	4 779
- dary	2 965	2 461	2 396
- výmena	55	57	52
- digitálne kultúrne objekty	17	88	124
- náhrady za stratené dokumenty	0	17	23
- bezodplatný prevod	0	0	0
- vlastná edičná činnosť	--	12	8

Spracovanie knižničného fondu

V KIS Virtua **bolo spracovaných 12 200 kn. j.**, z toho 10 162 kníh, 1 790 seriálov a 248 špeciálnych dokumentov. Z uvedených čísel je jasné, že neperiodické dokumenty (najmä tlačené knihy) bez ohľadu na formu akvizície tvoria najväčší počet z celkového prírastku. Vyšší prírastok zároveň znamená vyšší počet vytvorených bibliografických záznamov, z čoho vyplýva, že knižnica patrí medzi najaktívnejších prispievateľov do spoločnej produkčnej databázy KIS Virtua.

V KIS sa realizovala denná evidencia všetkých dochádzajúcich novín a časopisov ako aj spracovávanie zviazaných ročníkov. Zaevidovaných bolo 18 129 čísel dochádzajúcich periodík a celkový prírastok **viazaných ročníkov novín a časopisov je 1 790 kn. j.** v 1 853 zväzkoch. V Súbornom katalógu periodík, ktorý spravuje UKB, bolo vytvorených 15 nových bibliografických záznamov, 160 nových holdingov a pripísaných bolo 1 454 záznamov o exemplári. Aj v tomto prípade sa knižnica zaraďuje medzi najaktívnejších tvorcov súborného katalógu.

Zo strany OASF bola mimoriadna pozornosť venovaná **spracovaniu tzv. e-bornov** (nových digitálnych objektov), ktoré sa spracúvajú na DICRK, avšak OASF preberá odbornú garanciu nad kvalitou spracovávaní. Spolu bolo v KIS Virtua **spracovaných 124 digitálnych kultúrnych objektov**, z toho 23 audiodokumentov, 54 videodokumentov, 26 fotografií a 21 skenov analógových kultúrnych objektov. Súčasťou spracovania DKO je aj tvorba rómskych autorít, k spracovaniu ktorých má knižnica oficiálne oprávnenie.

V súvislosti s jej jedinečným postavením v rámci Slovenska vo vzťahu k ukrajinskej a rusínskej menšine naďalej zabezpečuje **analytické spracovanie** (článková bibliografia) v azbuke písanej **rusínskej a ukrajinskej odbornej periodickej tlače**, konkrétne tituly vydávané menšinou Rusínov a Ukrajincov na Slovensku: Nove žyttja, Duklja, Veselka, Rusyn, Narodny novynky, InfoRusyn, Studium Carpat-Ruthenorum, Rusyn'skyj narodnyj almanach a Naukovyj zbirnyk Muzeju ukrajins'koji kul'tury u Svydnyku. Celkovo sa spracovalo **1 416 záznamov článkov** zborníkovej a časopiseckej literatúry.

Tabuľka 3 Spracovanie knižničných jednotiek v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016
Katalogizácia menná, z toho:	11 960	12 200	12 200
- knihy	10 623	10 180	10 162
- periodiká	1 632	1 862	1 790
- špeciálne dokumenty, v tom:	65	158	248
- mapy, normy	0	19	78
- audio- a videodokumenty	0	15	10
- elektronické dokumenty	41	26	30
- e-books	7	10	6
- digitálne kultúrne objekty	17	88	124
Katalogizácia vecná	5 540	5 700	4 645
Analytické spracovanie seriálov	2 987	2 428	1 416
- regionálne tituly	1 114	0	0
- rusínske a ukrajinské tituly	1 630	2 176	1 416
- slavistické tituly	243	252	0

2.3 Ochrana knižničného fondu

Odborné činnosti súvisiace so starostlivosťou o knižničné fondy zabezpečuje OOF za bezprostrednej spolupráce s OASF a OKIS. Jeho hlavnou náplňou je denný prísun a odsun dokumentov zo skladov a ich dopravu do požičovne, do príručných knižníc študovní a jednotlivých oddelení, revízie knižničného fondu, prevádzka knihárskej dielne a starostlivosť o priestory skladov.

Prevádzka skladov a knihárskej dielne

Od septembra 2015 je celý knižničný fond umiestnený v jednom objekte, ktorý si knižnica prenajíma ako sklad. Sklad Virba na Jilemnického ul. v priemyselnej zóne Prešova je po statickej stránke maximálne vyhovujúci, pričom majiteľ upravil priestory podľa požiadaviek knižnice. Kapacitne vyhovuje nielen umiestneniu knižničného fondu, ale vďaka mobilnému regálovému systému, zabudovanému do jednej časti objektu, ponúka dostatočnú skladovú rezervu na niekoľko rokov.

OOF je plne zapojený do práce v KIS Virtua, prostredníctvom ktorého sa zabezpečuje tlač používateľských požiadaviek priamo na oddelení, čo urýchľuje prácu a predovšetkým značne šetrí čas pri overovaní, či je žiadaný dokument požičaný. Zamestnanci oceňujú tento komfort nielen z dôvodu úspory pracovného času, ale aj z dôvodu eliminácie problémov, ktoré vznikali pri žiadankách vypisovaných manuálne. V roku 2016 bolo **prijatých 84 200 žiadaniek**.

Činnosť knihárskej dielne bola zameraná hlavne na väzbu periodík, na malé aj väčšie opravy dokumentov a v minimálnej miere na väzbu interných materiálov a ďalšie kartonážne a rezačské práce pre potreby knižnice. Na tomto pracovisku sa realizovali kníhviazačské práce v počte **3 020 kn. j.**, z toho bolo zviazaných 1 810 zv. seriálov, opravených 1 161 zv. poškodených dokumentov z knižničného fondu, zviazaných 34 zv. interných materiálov knižnice a 15 zv. boli menšie opravy dokumentov HKF.

Externé kníhviazačské služby boli využité len v prípadoch zlatenia väzby niektorých časopiseckých titulov, a to v počte **56 zv. časopisov** pre potreby príručnej knižnice študovne viazaných periodík, pretože na práce s tým spojené nemá knižnica vo vlastnej dielni dostatočné technické vybavenie.

Revízia knižničného fondu

Na úseku ochrany fondov bola v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov, vyhlášky MK SR č. 201/2016 Z. z. o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízii knižničného fondu v knižniciach a Smernice riaditeľky o evidencii, vyradovaní a revízii knižničného fondu v ŠVK v Prešove **vykonaná plánovaná pravidelná revízia knižničného fondu** v počte **37 600 kn. j.**, pričom 621 kn. j. bolo evidovaných ako nezvestných. Ukazovateľ revízie KF bol naplnený až na **125 %**, pretože dokumenty so signatúrou B a D, ktoré mali byť pôvodne revidované v roku 2015, ale boli súčasťou presunov z dôvodu inštalácie mobilného regálového systému, boli revidované v roku 2016, čím sa počet knižničných jednotiek zvýšil.

V prvom polroku sa uskutočnila druhá opakovaná revízia fondu revidovaného ešte v roku 2011, keď z celkového počtu 198 vtedy chýbajúcich kn. j. bolo nájdených 25 kn. j. a 173 je naďalej nezvestných. Vzhľadom na čas, počas ktorých boli tieto knižničné jednotky vedené ako nezvestné, bol predložený návrh na ich vyradenie z dôvodu straty.

Na realizáciu revízie priamo v depozitoch boli použité počítače pripojené do internetu cez novoinštalovanú sieťovú kabeľáž, ktorá úplne odstránila výpadky mobilného internetu používaného v predchádzajúcich rokoch. Tým knižnica eliminovala tlač evidencie výpožičiek, ktorá je okrem prírastkového zoznamu druhým dôležitým podkladom pre revíziu. Overenie chýbajúcich dokumentov sa vykonalo priamo v systéme. Zároveň bol k revidovaným dokumentom priradený čiarový kód v príp. že chýbal. Z fondu bolo vyradených **180 kn. j.**, a to na základe podkladov z opakovaných revízií a na základe podkladov z OKIS v prípade straty dokumentu používateľom.

Tabuľka 4 Činnosť OOF v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016
Prijaté žiadanky spolu, v tom:	98 153	81 380	84 200
- zo KIS Virtua	94 327	76 388	79 887
- na historické fondy	1 311	2 192	2 648
Knihárske práce, z toho:	2 965	2 770	3 020
- oprava dokumentov	984	803	1 161
- väzba novín a časopisov	1 907	1 902	1 810
- väzba interných materiálov	24	20	34
- opravy HKF	50	45	15

2.4 Spracovanie historického knižničného fondu

Pracovnou náplňou OHKF je spracovanie HKF a starostlivosť o nich v depozitoch, vrátane ich revízie, ďalej poskytovanie služieb v študovniach, príprava a realizácia odborných podujatí a edičná a publikačná činnosť. S tým súvisí aj vedecko-výskumná činnosť. Týmto agendám zodpovedá aj tabuľka 5 Činnosť OHKF v číslach, v ktorej sú uvedené všetky dôležité ukazovatele a ich plnenie.

Spracovanie HKF a vedecko-výskumná činnosť

Na úseku spracovania starých tlačí sa systematicky spracovávali tlače 16. st. – 20. st. (s vročením do roku 1918), a to celkovo v počte **1 515 kn. j.**, čo predstavuje 101 %-né plnenie plánu. Uvedený ukazovateľ bol mierne prekročený aj napriek personálnym zmenám na oddelení (odchod zamestnankyne na materskú dovolenku v poslednom štvrtroku).

Spracovanie starých tlačí sa realizovalo podľa tematicko-chronologického princípu s prerozdelením činnosti podľa jazykových kompetencií odborných zamestnancov útvaru, a to spracovanie tlačí 16. storočia v Univerzitnej knižnici PU v Prešove a v Eparchiálnej knižnici v Prešove, tematické spracovanie vlastného HKF (historické hungariká, latiniká a slovaciká zo 17.-20. storočia, germaniká 18. – 20. storočia a slaviká a slovaciká z 19. – 20. storočia). Ďalej sa spracovávali historické dokumenty (staré tlače, periodiká, hudobniny) z daru osobnej knižnice profesora Mikuláša Mušinku, dokumenty z fondu historickej Kolegiálnej knižnice v Prešove, Univerzitnej knižnice PU v Prešove a Eparchiálnej knižnice v Prešove pre potreby výskumu a dokumenty, periodiká, nepravé periodiká počas priebežných revízií prác realizovaných v depozitoch OHKF.

V 2. štvrtroku 2016 boli pozastavené práce na príprave podkladov k 2. fáze vyhlásenia časti knižničného fondu za HKF pre plnenie iných prioritných úloh. V prácach sa pokračuje od januára 2017, pričom priebežne modifikované kritériá, kvantitatívne ukazovatele a metodika výberu dokumentov do návrhu sú priebežne konzultované so SNK. Odsúhlasené bolo spracovanie časti dokumentov so slovanskou problematikou, historické slaviká (ukrajinská, rusiká, srbiká, rumuniká, cyrilské tlače a rukopisy) súvisiace aj s osobnosťami 19. storočia a dejinami Podkarpatskej Rusi, Zakarpatskej oblasti, vojnových dokumentov a emigrácie. Tu je však potrebné zabezpečiť odbornú transkripciu a transliteráciu dokumentov (latinka, azbuka, cyrilika). Žiadosť na podanie vyhlásenia 2. časti dokumentov ŠVK za HKF sa predpokladá v 2. polroku 2017.

Pod OHKF spadajú dva depozity HKF, v ktorých sa priebežne zabezpečovali manipulačné práce, čiastkové revízne práce a očista dokumentov. OHKF zabezpečovalo sprístupnenie fondu historickej Kolegiálnej knižnice v Prešove pre bádateľov zo Slovenska i cudziny na prezenčné štúdium v priestoroch študovne starých tlačí.

Na základe doterajšej publikačnej a edičnej činnosti odborných zamestnancov OHKF v januári 2016 bola knižnici udelená **akreditácia vedecko-výskumného pracoviska** na základe podanej *Žiadosti o vykonanie hodnotenia spôsobilosti na vykonávanie výskumu a vývoja*.

Vedeckovýskumná činnosť sa realizovala v rámci plánu a personálnych kapacít OHKF, ktoré v priebehu roka pracovalo na zabezpečení a realizovaní úloh a merateľných ukazovateľov vyplývajúcich z uzavretého kontraktu s MK SR. Pracovalo sa prioritne na zostavení a vydaní dvoch edičných titulov – nekonferenčného zborníka *19. storočie v zrkadle písomných prameňov (Z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska)*, ktorý obsahuje dve vedecké štúdie, päť správ a sedem recenzií zo strany OHKF. Na vedeckej monografii *Fragmenty knižnej kultúry z obdobia slovenského národného vývinu (1780 – 1875) vo fondoch historických knižníc mesta Prešov I.* participovali štyria autori. Delí na dve kapitoly, a to *I. Politicko-spoločenské pomery* (obsahuje dve kapitoly) a *II. Knižná kultúra* (obsahuje šesť kapitol).

Služby študovní

OHKF prevádzkuje špecializované študovne – *slovanskú študovňu a študovňu starých tlačí*, ktoré sa nachádzajú fyzicky v jednom spoločnom priestore knižnice na Hlavnej ul. a ponúkajú 16 študijných miest a 4 počítačové stanice s pripojením na internet a k EIZ.

Slovanskú študovňu navštívilo **255** používateľov, študovňu starých tlačí **635** používateľov. Počas roka využilo služby študovní 8 zahraničných návštevníkov z Kanady, Poľska a Ukrajiny. K prezenčnému štúdiu bolo poskytnutých **4 308** kn. j. najmä z fondu príručných knižníc študovní, vrátane starých tlačí a rukopisov (vydaných do roku 1918). Vybavilo sa **celkovo 2 648 žiadaniek** z historických fondov.

Najviac vyhľadávané boli periodiká ruskej, ukrajinskej, rusínskej, ale aj slovenskej produkcie. Najžiadanejším periodikom bol časopis *Nauka i žizn'*, nasledovali *Nove žyttja*, *Duklja*, *Vedecký zborník Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku*, *Slovenská reč*, *InfoRusyn*, *Jazykovedný časopis*, *Slavica slovaca*, *Družno vpered*, *Veselka*.

V rámci služieb študovne starých tlačí bol najväčší záujem o periodiká a zborníky so zameraním na históriu, dejiny regiónu, pamiatky, k najžiadanejším periodikám patrili *Annales historici Presovienses*, *Historický časopis*, *Slovenská archivistika*, *Nové obzory*, *Pamiatky a múzeá*, *Historický zborník*, *Historia ecclesiastica*, *Z minulosti Spiša*, *Monumentorum tutela* a *Historica carpatica*.

OHKF zároveň poskytlo **4 338 faktografických a bibliografických informácií**, čo je takmer 17 % z celkového počtu poskytnutých informácií v študovniach, čítarni a na odborných pracoviskách knižnice. Odborní zamestnanci OHKF uskutočnili dve vedecké konferencie, prezentáciu jednej publikácie, dve odborné výstavy a v rámci informačnej výchovy uskutočnili 11 exkurzií s dôrazom na problematiku slovenských a regionálnych dejín, archívnicka a pomocných vied historických (kodikológia, inkunábuly), slavistiky – ukrajinistiky a dejiny Evanjelického kolégia v Prešove.

Tabuľka 5 Činnosť OHKF v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016
Spracovanie HKF	768	987	1 515
Služby študovní, v tom:			
- počet návštevníkov	929	775	890
- počet prezenčných výpožičiek	2 647	2 737	4 308

- počet poskytnutých informácií	2 953	4 240	4 338
- počet žiadaniek na HKF	1 311	2 192	2 648
Odborné podujatia:	15	25	16
- exkurzie	8	18	11
- konferencie, semináre, prednášky	2	3	2
- výstavy	3	2	2
- prezentácie	2	2	1
Edičná činnosť	3	2	2

2.5 Knižnično-informačné služby

V roku 2016 bolo v knižnici registrovaných **6 362** používateľov a počet nových používateľov a tých, ktorí si členstvo predĺžili, bol spolu 4 644 osôb. Počet aktívnych používateľov za rok bol 4 728.

Knižnicu navštívilo spolu **376 603 návštevníkov**, z toho:

- požičovní **69 039 používateľov**,
- čítareň a študovne **7 467 používateľov**,
- virtuálna návštevnosť online katalógu knižnice **168 049**,
- návštevnosť webovej stránky a portálu knižnice **130 362 návštev**,
- návštevnosť všetkých realizovaných podujatí **1 686 návštevníkov**.

Ukazovateľ návštevnosti pozostáva z **fyzickej návštevnosti** knižnice, t. j. návšteva požičovne, čítárne, študovni a podujatí /písm. a), b) a e)/, a z **návštevnosti virtuálnej**, t. j. návšteva webovej stránky, online katalógu a portálu /písm. c) a d)/.

Absenčné výpožičné služby

V roku 2016 knižnica realizovala **269 259 výpožičiek**. Z tohto celkového počtu bolo **228 018 absenčných** a počas celého roka bolo uskutočnených 126 199 prolongácií. Používatelia si mohli požičané dokumenty prolongovať 5x na dobu 30 dní v prípade, že požičané dokumenty neboli žiadané iným používateľom. Periodicita výpožičiek u najviac žiadaných dokumentov bola zabezpečovaná obmedzením výpožičnej doby na 2 týždne, čo sa odzrkadlilo na zvýšenom počte absenčných výpožičiek. Aj samotní používatelia ocenili rýchlejší obrat výpožičiek.

Posledné výzvy na nevrátené dokumenty boli zaslané **210** používateľom, čo je o 12 menej ako v roku 2015 a to svedčí o ich disciplinovanejšom prístupe. Táto skutočnosť má priamy vplyv na výšku príjmov z vlastnej činnosti (sankčné poplatky), ktoré majú z roka na rok klesajúcu tendenciu. Právnej zástupkyň knižnice bolo zaslaných na riešenie 10 výziev.

Posledné výzvy na úhradu dlžnej sumy u používateľov, ktorí síce vrátili všetky vypožičané dokumenty, ale neuhradili vzniknuté sankčné poplatky, boli zaslané trom používateľom a z uvedeného počtu bola ku koncu roka jedna výzva vybavená, dve zostali nevybavené. V roku 2016 boli prvýkrát 8 používateľom odoslané **posledné výzvy na úhradu dlžnej sumy za vypracovanie rešerše**, z toho päť sa podarilo vybaviť a nevybavené zostali tri. Nevybavené výzvy na úhradu dlžnej sumy boli odsunuté na vybavenie právnej zástupkyň knižnice.

Prezenčné výpožičné služby

V roku 2016 bolo zrealizovaných **41 241 prezenčných výpožičiek** a prezenčné služby študovni a čítárne využilo v priebehu roka spolu 7 467 návštevníkov. Prezenčné služby boli poskytované v čítárni a študovniach:

- **čítareň, všeobecná študovňa, študovňa viazaných periodík**

V čítárni boli vystavené najnovšie čísla bežného ročníka **179** titulov časopisov a **12** titulov novín, ostatné periodiká boli sprístupňované používateľom na požiadanie z blízkeho príručného skladu ako aj zo vzdialeného uzatvoreného skladu. Pre lepšiu informovanosť o fonde časopisov a novín mali používatelia k dispozícii *Zoznam časopisov a novín dochádzajúcich do ŠVK v Prešove* zverejnenom v elektronickej podobe na webovej stránke knižnice.

Všeobecná študovňa poskytuje v rámci príručného fondu knižnice prístup ku knižným publikáciám z rôznych vedných odborov. Tieto dokumenty sa obmieňajú a dopĺňajú priebežne podľa požiadaviek používateľov. Študovňa viazaných periodík poskytuje prístup k viazaným ročníkom odborných časopiseckých titulov najmä z humanitných a spoločenskovedných odborov.

V čítárni mali používatelia k dispozícii spolu 43 miest a 4 počítačové stanice, z toho 3 s pripojením na internet. Čítareň a tieto študovne navštívilo 4 087 používateľov, z toho služby internetu využilo 759 používateľov, vyhotovených bolo 13 281 kópií. V týchto priestoroch bolo **realizovaných celkovo 6 237 prezenčných výpožičiek**, z toho 72 prezenčných výpožičiek noriem.

- **informačno-vedecké centrum (IVC)**

Informačno-vedecké centrum navštívilo **2 419** návštevníkov, z toho prístup na internet využilo 771 používateľov. Z celkového počtu poskytnutých informácií sa IVC podieľa počtom **7 954 informácií** (30 %), pričom najviac požiadaviek na informácie sa týkalo informačných zdrojov a služieb knižnice (napr. elektronické objednávky rešerší) a ich prístupnosti pre používateľov. Počítačové stanice boli denne využívané na odosielanie online žiadaniek a rezervovaní kníh, vyhľadávanie v databázach, na prácu v dostupných aplikačných programoch. Tieto stanice v súčasnosti okrem kancelárskeho balíka Microsoft Office umožňujú prístup ku Microsoft Visio, Microsoft Expression Design, k mapám Európy v programe Microsoft MapPoint Europe a ku kancelárskemu balíku Apache OpenOffice.

Používatelia mali prístup k cudzojazyčným učebniciam, k dokumentom z oblasti geografie, dejín, astronómie, marketingu, manažmentu, hudby a k dokumentom so sociálnou tematikou sprístupneným v knižnej podobe, na CD nosičoch, audio a videokazetách. V rámci prístupu k EIZ používatelia využívali databázy, ktorých zoznam sa nachádza na webovej stránke knižnice. V IVC bolo zrealizovaných **216 prezenčných výpožičiek** a vyhotovených 5 291 kópií.

Vlani podpísalo Zmluvu o používaní adresára, tzv. používateľského konta na zabezpečenom serveri SNK v Martine a o využívaní služieb systému Naviga spolu **19 používateľov**. Od začiatku realizácie projektu k 31.12.2016 podpísalo zmluvy spolu 253 používateľov. V roku 2016 boli v IVC zrealizované 4 exkurzie, na ktorých sa zúčastnilo 109 návštevníkov. Informačné a kontaktné miesto ÚPV SR, ktoré je súčasťou IVC, vlani navštívil 1 používateľ.

Medziknižničná výpožičná služba (MVS), Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba (MMVS)

Súčasťou výpožičných služieb sú aj medziknižničné výpožičné služby. Ich cieľom je sprostredkovať používateľom prístup k dokumentom, ktoré knižnica vo svojom fonde nemá, ale nachádzajú sa vo fondoch iných slovenských alebo zahraničných knižníc (MVS žiadajúca). Súčasne požičiava aj dokumenty, ktoré má vo vlastnom fonde a žiadajú ich iné knižnice pre svojich používateľov (MVS požiadaná).

- **požiadaná MVS, MMVS**

Z celkového počtu 3 186 požiadaviek bolo iným knižniciam poskytnutých **3 167 výpožičiek** (3 161 MVS a 6 MMVS). Pokles o 970 oproti predchádzajúcemu roku bol zaznamenaný najmä z dôvodu opätovnej dostupnosti služieb SNK v Martine. Na základe požiadaviek na články v počte 170 bolo vyhotovených 569 kópií skenovaním. Po prvý raz bol zaznamenaný nulový záujem o papierové kópie článkov, pretože skenovanie prinieslo úsporu nákladov i času.

- **žiadajúca MVS, MMVS**

Z celkového počtu 606 žiadaniek bolo **vybavených 594**. Zo slovenských knižníc bolo zabezpečených spolu **563 MVS**, zo zahraničných knižníc **31 MMVS**, a to najmä z Česka, Nemecka a Poľska. Vlastným používateľom knižnica zabezpečila spolu **266 kópií** (z toho 47 tlačенých kópií a 219 skenov).

Rešeršné, informačné a reprografické služby

Uvedené služby zabezpečovali najmä zamestnanci OKIS, OHKF a DICRK v rámci služieb študovní, ale informácie poskytovali telefonicky či e-mailom aj zamestnanci iných útvarov.

Využitie **rešeršnej služby** nie je viazané na registráciu, a keďže ide o platenú službu, môže ju využiť ktokoľvek, kto prejaví záujem. Objednávku je možné realizovať osobne, telefonicky alebo elektronicky. Osobná, príp. telefonická konzultácia k vypracovaniu rešerše je niekedy nevyhnutná z dôvodu bližšej špecifikácie možných zdrojov k požadovanej téme. Dôvodom je snaha vyhľadať relevantné zdroje tak, aby ich mohol

používateľ všetky využiť. Rozsah záznamov v rešerši je rôzny a odvíja sa od témy zadávanej objednávateľom rešerše. Knižnica na základe požiadaviek používateľov spracovala **214 rešerši**.

Súčasťou služieb knižnice je **poskytovanie informačných služieb** vo forme faktografických a bibliografických informácií, podaných ústnou alebo písomnou formou. Vlni bolo poskytnutých spolu **26 156 informácií**, z toho bolo 13 673 faktografických a 12 483 bibliografických. Najviac žiadané bibliografické informácie boli z oblasti ošetrovateľstva, špeciálnej pedagogiky, výchovy, prírodných vied, sociálnej práce, ekonomiky, religionistiky, medicíny, dejín, manažmentu, práva, kriminalistiky, umenia, filozofie, spoločenských a aplikovaných vied. Pri prepočte na 250 pracovných dní bolo denne poskytnutých priemerne 105 informácií.

Súčasťou informačných služieb je webová služba **Spýtajte sa knižnice**, v rámci ktorej majú možnosť používatelia položiť otázky z rôznych oblastí, na ktoré knižnica odpovedá najneskôr do 48 hodín. Prevažne sú to však otázky týkajúce sa knižnice, knižničného fondu, konkrétnych publikácií a pod. Vlni knižnica takto odpovedala na **69** otázok položených prostredníctvom uvedenej služby.

Knižnica umožňuje svojim používateľom využiť reprografické služby na vlastných aj prenajatých zariadeniach, ktoré sa nachádzajú v jednotlivých študovniach. V roku 2016 bolo pre používateľov **vyhotovených 13 812 papierových kópií**.

Tabuľka 6 Činnosť OKIS v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016
Registrovaní používatelia	8 842	8 203	6 362
Počet návštevníkov, v tom:	441 523	320 083	376 603
- požičovňa	74 648	65 480	69 039
- študovne	9 998	9 006	7 467
- OPAC, webstránka, portál	356 118	243 868	298 411
- podujatia	759	1 729	1 686
Výpožičky, v tom:	268 300	261 146	269 259
- absenčné	220 147	217 718	228 018
- prezenčné	48 153	43 428	41 241
MVS a MMVS spolu, v tom:	6 111	4 619	3 761
- MVS iným knižniciam	5 499	4 128	3 161
- MVS z iných knižníc	558	437	563
- MMVS z iných knižníc	44	45	31
- MMVS iným knižniciam	10	9	6
Podujatia pre používateľov, v tom:	112	142	147
- výstavy, prednášky, prezentácie, besedy	35	50	55
- výstavky nových kníh	46	47	47
- informačná výchova	30	41	43
Odborné podujatia pre knihovníkov	1	4	2

2.6 Digitalizácia rómskej kultúry

V roku 2016 sa národný projekt Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry nachádzal v 2. roku trvalej udržateľnosti, ktorá musí byť garantovaná minimálne 5 rokov po finančnom ukončení projektu (od 16.06.2015).

Dokumentovanie rómskej kultúry

Dokumentovanie prejavov rómskej kultúry začína mapovaním a identifikáciou rôznorodých prejavov rómskej kultúry v troch zadaných oblastiach: *orálna história a literatúra, hudobné dedičstvo Rómov, vrátane divadelnej činnosti, a Rómovia a remeslá vrátane výtvarného umenia*. Po analýze a selekcii zmapovaných informácií sa realizuje nahrávanie kultúrnych prejavov v teréne.

Ťažisko činnosti DICRK bolo v spracovávaní nahrávok až do finálnej podoby, čiže vrátane popisných metadát, a ich sprístupnenie na prezentačnom portáli. Hlavné typy digitálnych kultúrnych objektov sú audiodokumenty, videodokumenty a fotografie.

V roku 2016 bolo **spracovaných 124 DKO**. Ich prehľad je uvedený v tabuľke 7.

Tabuľka 7 Prehľad vytvorených DKO

Por. číslo	Autor/interpret	Názov DKO	Termín vytvorenia	Typ DKO	Kategória na portáli
1.		František Godla - Rodina a štúdiá	január	Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
2.		František Godla - Vzdelávanie Rómov		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
3.		František Godla - Porevolučné roky		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
4.		František Godla - Rómsky jazyk		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
5.		Jozef Ferko a Dáša Polláková		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
6.	Jozef Fečo	Maľba - Rosa Taikon		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
7.	Jozef Fečo	Maľba - Esma Redžepova		Maľba/ OBJEKT	výtvarné umenie
8.	Eugen Vizváry/Ďusi band	Živá kniha - Eugen Vizváry		Rozhovor/ Koncert/AUDIO OBJEKT	hudba
9.		Živá kniha - Holokaust		Rozhovor/ Koncert/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
10.		Jozef Banyák	február	Portrét/2D OBJEKTY	rozprávanie
11.		Živé knihy - Svetový deň Rómov		Podujatie/2D OBJEKTY	rozprávanie
12.		Romathan - „Kto je na svete najkrajší“		Podujatie/2D OBJEKTY	hudba
13.	Dominika Klempárová	Spevník - 01. Phen tu mange		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
14.	Dominika Klempárová	Spevník - 02. Odmukh mange		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
15.	Dominika Klempárová	Spevník - 03. Džal e romňi pal o drom		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
16.	Dominika Klempárová	Spevník - 04. Mamo, so kerdžom		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
17.	Dominika Klempárová	Spevník - 05. Phen mange mamó		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
18.	Dominika Klempárová	Spevník - 06. Te me mamó		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
19.	Dominika Klempárová	Spevník - 07. Phagle mange mri musori		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
20.	Dominika Klempárová	Spevník - 08. Podradžate Roma		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
21.	Dominika Klempárová	Spevník - 09. Šukar jakha		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
22.	Dominika Klempárová	Spevník - 10. Čhajori romaňi		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
23.	Dominika Klempárová	Spevník - 11. Kaj kole duj čavore		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
24.	Dominika Klempárová	Spevník - 12. Ľoli paradička		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
25.	Dominika Klempárová	Spevník - 13. Šude mange, šude tu		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
26.	Dominika Klempárová	Spevník - 14. Mamó miri		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
27.	Dominika Klempárová	Spevník - 15. Lungo kalo bal		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
28.		Spevník - 16. Gelem, gelem, vokálno-inštrumentálna verzia		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
29.	Jozef Fečo	Obraz - Johann Trollmann		Maľba/2D OB2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
30.		Priority		Film/VIDEO OBJEKT	dokument
31.		O láske, o železe		Film/VIDEO OBJEKT	dokument
32.		La Suerte		Film/VIDEO OBJEKT	dokument
33.		Eugen a hudba		Film/VIDEO OBJEKT	dokument
34.		Tomáš Hrustič - Romistika v Ústave etnológie SAV		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
35.		Jana Belišová - Etnomuzikologický výskum vokálnej rómskej hudby		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
36.		Stanislav Cina - rozprávanie		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
37.		Miloslav Suchomel - rozprávanie		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	hudba
38.		Vtáčatko Koráločka - Čirikloro Mirikloro		Predstavenie/2D OBJEKTY	hudba
39.		Ľudová hudba Oráčkovci		Koncert/2D OBJEKTY	hudba
40.		František Godla		Portrét/2D OBJEKTY	rozprávanie

41.		Cigánski Diabli		Koncert/2D OBJEKTY	hudba
42.	Jozef Fečo	Obraz - Pápež		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
43.	Jozef Fečo	Obraz - Splnomocnenec		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
44.	Jozef Fečo	Obraz - Súboj		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
45.		Ján Rigó - „Šunen roma"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
46.		Ján Rigó - „A sar mange me pijava"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
47.		Jozef Miko - Kopýtko - „Andro'di špital'a"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
48.		Jozef Miko - Kopýtko - „Šude mange šude tu" (spev)		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
49.		Oračkovci - „Čhajori romaňi"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
50.		Jozef Miko - Kopýtko - „Šude mange šude tu" (spev a tanec)		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
51.		Oračkovci - „Júlia, Júlia"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
52.		Pouličný spev - Prešov - „Joj, so kerava"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
53.		Pouličný spev - Prešov - „Nane oda lavutaris"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
54.		Pouličný spev - Prešov - „Amaro del"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
55.		Pouličný spev - Prešov - „Odoj tele paš o paňi"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
56.		Zdenka Mahajová, Erika Hornáková - rozhovor		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
57.		Jana Ambrózová - rozhovor		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
58.		Duo Farsa - Rašaj		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
59.		Duo Farsa - Turecká		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
60.		Pouličný spev		Koncert/2D OBJEKTY	hudba
61.		Ján Rigó		Portrét/2D OBJEKTY	hudba
62.		Gelem, gelem - orchestrálna verzia		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
63.		Gelem, gelem - negatívna verzia		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
64.		Ondrej Ruszó - tvorba výtvarného diela		Kresba/VIDEO OBJEKT	Výtvarné umenie
65.		Tibor Oláh - tvorba výtvarného diela		Maľba/VIDEO OBJEKT	Výtvarné umenie
66.		Autorské čítanie - Onody + Pillo		Rozprávanie/koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
67.		Jozef Miko - Kopýtko		Portrét/2D OBJEKTY	hudba
68.		Tibor Oláh		Portrét/2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
69.		Ondrej Ruszó		Portrét/2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
70.		Miroslav Rác - Poéma a mol		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
71.		Miroslav Rác - Balada cis mol		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
72.		Miroslav Rác - Porajmos		Pieseň/AUDIO OBJEKT	hudba
73.		Tibor Oláh - tvorba výtvarného diela		Maľba/2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
74.		Tibor Oláh - ocenenia		Ocenenia/2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
75.		Ondrej Ruszó - tvorba výtvarného diela		Kresba/2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
76.		Cigánski Diabli - Vittorio Monti - „Czardas"		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
77.		Miroslav Rác - Poéma a mol		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
78.		Miroslav Rác -Lyrická balada cis mol		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
79.		Miroslav Rác - Porajmos		Pieseň/VIDEO OBJEKT	hudba
80.		Živá kniha - Holokaust		Podujatie/koncert/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
81.		Gustáv Karika		Portrét/2D OBJEKTY	rozprávanie
82.		Michal Bársony		Portrét/2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
83.		Zdenka Mahajová		Portrét/2D OBJEKTY	rozprávanie

84.		Erika Hornáková		Portrét/2D OBJEKTY	rozprávanie
85.		Romathan V Novom Sate 141201 Kosice	august	Predstavenie/VIDEO OBJEKT	Hudba
86.		Romathan - „Husle, duša Rómov“		Predstavenie/VIDEO OBJEKT	Hudba
87.		Kováčske sympóziu		Podujatie/2D OBJEKTY	remeslá
88.	Jozef Fečo	Odras života		Mal'ba/2D OBJEKTY	Výtvarné umenie
89.		Divadelná hra Romathan - Vilko v ríši zvierat	september	Predstavenie/VIDEO OBJEKT	Hudba
90.		Dva dni s Tiborom Oláhom		Portrét/VIDEO OBJEKT	Výtvarné umenie
91.		Živá kniha – Vizváry		Rozhovor/ Koncert/VIDEO OBJEKT	Hudba
92.		Divadelná hra Romathan - Tajomný svet a chlpáčikovia	október	Predstavenie/VIDEO OBJEKT	Hudba
93.		Laci Nitra - Amari Luma 2013		Pieseň/VIDEO OBJEKT	Hudba
94.		Živé knihy - Rómska hudba na Slovensku		Podujatie/2D OBJEKTY	Hudba
95.		Ján Berky Mrenica - koncert		Koncert/2D OBJEKTY	Hudba
96.		Ján Berky Mrenica - portrét		Portrét/2D OBJEKTY	Hudba
97.		Kováčske rodiny v Dunajskej Lužnej		Podujatie/2D OBJEKTY	kováčstvo
98.		Kováčske sympóziá		Podujatie/2D OBJEKTY	kováčstvo
99.		Čítanie 131127Z Zborov	november	Podujatie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
100.		Orfeus v podsvetí - orchester divadla Romathan (Romathan v novom šate)		Pieseň/VIDEO OBJEKT	Hudba
101.		Virtuózný čardáš - orchester divadla Romathan (Romathan v novom šate)		Tanec/VIDEO OBJEKT	Hudba
102.		Čapášový tanec - tanečný súbor divadla Romathan (Romathan v novom šate)		Tanec/VIDEO OBJEKT	Hudba
103.		Čercheň (Romathan v novom šate)		Pieseň/VIDEO OBJEKT	Hudba
104.		Adagio (Romathan v novom šate)		Pieseň/VIDEO OBJEKT	Hudba
105.		Živá kniha – Rómsky jazyk		Podujatie/koncert/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
106.		1. celoslovenský festival rómskej kultúry		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
107.		Detský kultúrny deň		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
108.		Romathan Zvädnutá Ruža		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
109.		Romathan Stratení Ľudia		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
110.		Romathan Škriatok Hudobná Rozprávka		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
111.		Romathan Rómska duša		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
112.		Romathan Najlepší huslista		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
113.		Romathan Múza divadla Romathan		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
114.		Romathan Miesto Pre Rómov		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
115.		Romathan Lepšie je hodovať ako bojovať		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
116.		Romathan Láska včera a dnes		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
117.		Romathan Kováč a čert		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
118.		Romathan Kováč a čert plagat		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
119.		Romathan Dobroprajná rodinka		Pozvánka/2D OBJEKTY	dokumenty
120.		Ondrej Rusz - portrét	december	Portrét/VIDEO OBJEKT	Výtvarné umenie
121.		Emília Kissová - rozprávanie		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
122.		Autorské čítanie - Hornáková, Gorol		Podujatie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
123.		Živá kniha – Jozef Banyák		Podujatie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
124.		Viliam Šarkozy - portrét		Portrét/VIDEO OBJEKT	kováčstvo

Začiatkom roka 2016 bol schválený Plán hlavných úloh, ktorý bol členený na plán spracovania digitálnych kultúrnych objektov, plán nových nahrávaní, plán pravidelných podujatí a edičnú činnosť. V rámci plánu nových nahrávaní sa uskutočnilo:

1. Rozprávka Kúzelný zvonček – dňa 18.03.2016 uviedlo divadlo Romathan pôvodnú rómsku inscenáciu pre deti a mládež, ktorá bola už 69. premiérou divadla. Hra poukazuje na dôležitosť rodiny a dobrých rodinných vzťahov. Hudbu komponoval Karel Adam, réžiu Marián Balog, choreografiu Eva Adamová.
2. Nahrávanie spomienkových rozprávání – v dňoch 27.-29.04.2016 sa v Banskej Bystrici uskutočnili rozhovory v rámci spomienkového rozprávania s respondentmi, ktorí pôsobia jednak na celoslovenskej úrovni, ale hlavne v regiónoch Banská Bystrica/Zvolen. Helena Jonášová je predsedníčkou občianskeho združenia s názvom Kultúrne združenie Rómov Slovenska. Práci s rómskou komunitou sa venuje už niekoľko desaťročí. V občianskom združení sa venujú hlavne kultúrnym, vzdelávacím a sociálnym aktivitám. Podobnou respondentkou bola aj Nataša Slobodníková, ktorá je odbornou pracovníčkou komunitného centra Krajská asociácia rómskych iniciatív – KARI, poverenou jeho riadením. Rómskej téme v oblasti kultúry, vzdelávania a sociálnych vecí sa venuje tiež niekoľko desaťročí. V rámci výjazdu sa dokumentovali aj niektoré ďalšie osobnosti – členovia Rómskeho literárneho klubu, ktorý vznikol v roku 2009. Klub združuje rómskych spisovateľov z celého Slovenska. V rámci dokumentovania sa uskutočnil rozhovor so zakladateľom Mariánom Balogom a vybranými členmi.
3. Nahrávanie spomienkových rozprávání – v dňoch 14.-15.07.2016 sa uskutočnila pracovná cesta do obce Dúbravy a mesta Detva s cieľom zaznamenať spomienkové rozprávania z oblasti hudby a tiež orálnej histórie. Rómskej kultúre v Detve sa niekoľko desaťročí venuje Mária Oláhová, vedúca folklórneho súboru Rómka. Témou realizovaného rozhovoru bol vývoj rómskej hudby a tanca na Slovensku, uskutočnili sa aj ukážky tancov. V obci Dúbravy sa uskutočnili rozhovory s pamätníkmi a potomkami pamätníkov udalostí druhej svetovej vojny a povojnových zmien súrodencami Klincovcami.

Za nové kultúrne objekty, ktoré boli nahrávané, možno považovať aj 2 podujatia knižnice uskutočnené v rámci rozpočtu udržiateľnosti centra – Výstava výtvarných diel Jozefa Feča (apríl 2016, Krajské múzeum v Prešove) a uvedenie zbierky básní Roman Gorol'a (december, Wave klub Prešov).

Služby študovne romistiky

Študovňa romistiky poskytuje priestor na **prezenčné výpožičky a štúdium dokumentov** pokrývajúcich široké spektrum romistickej literatúry z knižničného fondu. Fond študovne je postupne rozširovaný tak, aby ponúkal najnovšie publikácie a neustále sa aktualizoval.

V roku 2016 služby študovne romistiky využilo **46 návštevníkov**. Z celkového počtu bolo realizovaných **89 prezenčných výpožičiek**, poskytnutých 19 bibliografických informácií a vyhotovených 3 985 kópií. V priestoroch študovne boli uskutočnené 3 exkurzie, 12 prednášok a prezentácií a 7 výstav za účasti 365 návštevníkov. Všetky podujatia organizované DICRK v študovni ako aj výstavy mimo knižnice navštívilo spolu 1 699 osôb.

2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť

Knižnica okrem výstupov odbornej činnosti propagovala svoje fondy a služby aj realizáciou ďalších aktivít smerom k verejnosti, a to prostredníctvom uskutočnených výstav, prednášok, prezentácií, odborných podujatí, exkurzií a edičnou činnosťou.

Kultúrno-spoločenské, odborné a vzdelávacie podujatia

V roku 2016 sa uskutočnilo spolu **147 podujatí**, v tom napr. bolo 23 výstav dokumentov z KF, 16 ostatných (inštalovaných) výstav, 16 prezentácií, prednášok a besied a 2 odborné podujatia. U používateľov majú stále veľmi pozitívny ohlas týždenné **výstavy prírastkov novej literatúry (spolu ich bolo 47)**, nakoľko si môžu bez čakacej lehoty okamžite vybrať a požičať dokument, ktorý ich zaujme. V rámci realizácie vzdelávacích podujatí knižnica uskutočnila 42 exkurzií a 1 bibliografickú hodinku, ktorých sa zúčastnilo 1 003 návštevníkov. Celková návštevnosť podujatí v knižnici **bola v počte 1 686 osôb**.

Z uvedených podujatí spomenieme napr.:

- *Štúrovci a slovenský romantizmus v starých tlačiarach 19. storočia (Fragmenty knižnej kultúry v historickom fonde ŠVK Prešov)* – výstava z dokumentov historického knižničného fondu, ktorá bola inštalovaná ešte v roku 2015, ale jej trvanie presahovalo až do roku 2016 (29.09.2015 – 31.01.2016);
- *Umelecký text a teória literatúry : o spisovateľskej a vedeckej tvorbe Stanislava Rakúsa* – prezentácia knihy z produkcie OHKF vydaná v roku 2015, bola spojená s autorskou besedou a s osobnosťou S. Rakúsa (03.03.2016);
- *Kto je najkrajší na svete* – inkluzívne vzdelávanie organizované v spolupráci s občianskym združením EduRoma pre 16 žiakov I. stupňa ZŠ v Šarišských Michal'anoch, ktorého cieľom bolo odstrániť segregáciu rómskych žiakov (určenú aj súdom). Podujatie bolo spojené s premietaním rozprávky (25.04.2016);
- *Patočkova subjektívna fenomenológia a dejiny filozofie* – výstava bola venovaná jednému z najvýznamnejších československých filozofov 20. storočia Janovi Patočkovi a bola realizovaná v spolupráci s Katedrou filozofie a dejín filozofie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach. Širokej verejnosti výstava v skratke predstavila Jana Patočku ako filozofickú osobnosť, jeho život a dielo, ktoré je postupne sprístupňované po roku 1989 vo forme jeho Zbraných spisov (06.04.2016 – 22.04.2016);
- Tri samostatné výstavy 13 portrétov svetových osobností, ktoré majú rómsky pôvod, autora Jozefa Feča sa uskutočnili:
 1. Súkromná stredná odborná škola v Kežmarku – výstava zapožičaná pri príležitosti Svetového dňa Rómov (8. apríl) SOOŠ, ktorá ich vystavovala počas mesiaca apríl v priestoroch školy, ale aj vo svojich detašovaných pracoviskách na východnom Slovensku. Cieľovou skupinou bola hlavne rómska mládež a študenti školy a zámerom bolo posilniť v cieľovej skupine jednak rómsku identitu, ale aj potrebu/nevyhnutnosť vzdelania;
 2. Krajské múzeum v Prešove – výstava originálov obrazov s názvom *Neznáme farby osobností* sprístupnená aj pre širokú verejnosť, ktorej vernisáž bola spojená s autorskou besedou (20.04. – 15.05. 2016);
 3. Múzeum kultúry Rómov na Slovensku v Martine – výstava obrazov realizovaná počas kultúrneho podujatia s názvom *Spoznajme sa – Te prindžaras amen*. Cieľovou skupinou bola rómska mládež, ale aj široká verejnosť;
- *Svetozár Hurban Vajanský (1847 – 1916) – spisovateľ, novinár, literárny kritik a politik (osobnosť realizmu na stránkach dobových tlačí a periodík)* – výstava z dokumentov historického knižničného fondu (20.05. – 20.09.2016);
- *Tvorba digitálneho objektu* – prednáška realizovaná formou moderovaného rozhovoru pre žiakov II. stupňa ZŠ Matice Slovenskej v Prešove, ktorej cieľom bolo priblížiť prácu na tvorbe digitálneho obsahu (04.03.2016);
- *Osobnosti miest a regiónov v knižnej kultúre a dobových prameňoch* – vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou k výskumu osobností a dejín knižnej kultúry (13.10.2016);
- *Nie/Som obeťou násilia ?!* – prednáška spojená s besedou a premietaním filmu pri príležitosti Medzinárodného dňa eliminácie násilia na ženách. Prednáška s vážnou tematikou o prevencii domáceho násilia sa uskutočnila v spolupráci s KR PZ SR v Prešove a záujmovým združením žien MYMAMY (22.11.2016);
- *VERBUM – LIBER – ORATIO* (slovo – kniha – modlitba) – vedecká konferencia k dejinám knižnej a duchovnej kultúry (23.11.2016) vrátane otvorenia výstavy *Na začiatku bolo Slovo... Kniha v liturgii a modlitbe*, prístupnej pre verejnosť od 28.11.2016 do 28.02.2017).

Súčasťou služieb knižnice pre verejnosť je stála výstava plagátov výtvarného umenia **pod názvom 50 rokov výtvarného umenia Rady Európy** inštalovaná v priestoroch čítárne a študovni OKIS. Séria výstav prostredníctvom plagátov a stručného opisu každej z nich bola koncipovaná ako verejná pripomienka nádhery umeleckého dedičstva, ktoré zdieľajú všetci Európania.

Knižnica sa zapožičaním vybraných obrazov (originály) spolupodieľala aj na výstave s názvom *Odtlačky srdca na paletách rómskych výtvarníkov*, ktorú realizovalo OZ Rómsky dom v Bratislave v spolupráci s ďal-

šími inštitúciami. Vernisáž výstavy sa uskutočnila 30.09.2016 v Zichyho paláci v Bratislave s trvaním do 30.10.2016.

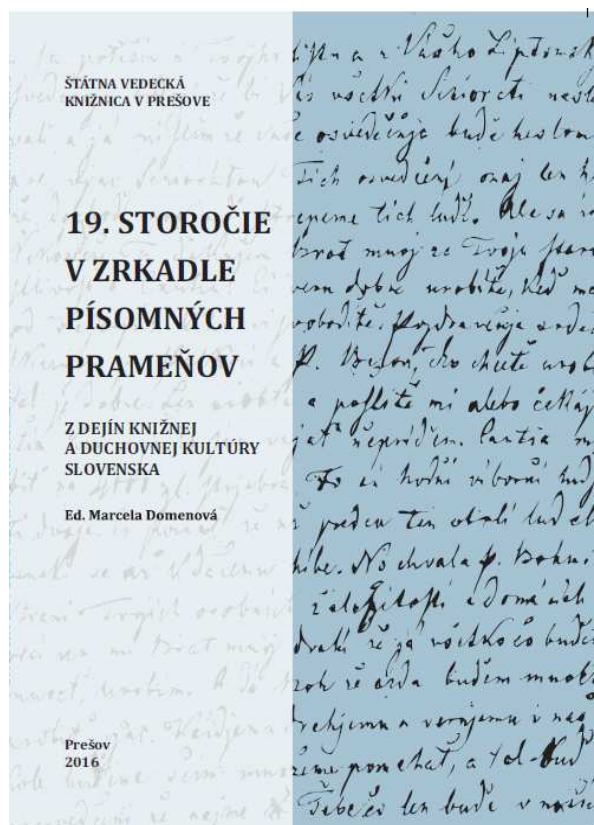
Dňa 24. augusta sa v priestoroch Vlastivedného múzea v Hanušovciach nad Topľou zrealizovalo pravidelné podujatie na tému Holokaust Rómov. Cieľom podujatia bolo verejnosť oboznámiť s dôležitými životnými udalosťami, ktoré sa v danom období udiali. Podujatie sme smerovali do lokality, v blízkosti ktorej bol počas druhej svetovej vojny zriadený pracovný tábor pre Rómov. Podujatie sme zamerali na rómsku mládež v meste, ale aj odbornej verejnosti z okolia. Na podujatí sa zúčastnili zamestnanci komunitných centier z Hanušoviec nad Topľou a Čemerného, aj miestna mládež.

Edičná činnosť

Súčasťou odborných činností v knižnici sú edičné a publikačné aktivity, prostredníctvom ktorých knižnica zverejňuje výsledky práce svojich odborných zamestnancov. V roku 2016 išlo o vydanie 3 publikácií v tlačenej a elektronickej podobe (formát pdf, epub, mobi).

1. 19. storočie v zrkadle písomných prameňov (*Z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska*). Ed. Marcela Domenová.
2. Domenová Marcela a kol. *Fragmenty knižnej kultúry z obdobia slovenského národného vývinu (1780 – 1875) vo fondoch historických knižníc mesta Prešov I.* Marcela Domenová a kol.
3. Gorol Roman. *Studený dotyk strateného rána.*

Titul 19. storočie v zrkadle písomných prameňov (*Z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska*)

V roku 2015, ktorý bol vyhlásený za Rok Ľudovíta Štúra, a 2016 sa v knižnici popri vedeckej konferencii zrealizovali odborné prednášky na tému kodifikácie slovenského jazyka, odborné výstavy zamerané na osobnosti obdobia formovania moderného slovenského národa a systematické spracovanie a výskum primárnych zachovaných prameňov – starých tlačí v historickom fonde v ŠVK a iných historických knižniciach mesta Prešov.

Jedným z edičných výstupov je nekonferenčný recenzovaný zborník *19. storočie v zrkadle písomných prameňov: z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska*, ktorý v roku 2016 knižnica vydala v rámci edície Historické fondy. Obsahuje 20 štúdií zo stanovených tematických oblastí. Dominujú analyzované a kriticky podané zaujímavé práce a jednotliviny, najmä fragmentovo zachované staré tlače z rôznych pamäťových inštitúcií, predstavenie jednotlivých osobností s dôrazom na generáciu štúrovcov a ich tvorbu ako aj reflexiu diela samotného Ľudovíta Štúra.

Zborník obsahuje tradične rubriku Kronika/Správy (7 príspevkov), v ktorej najmä knižnica prezentuje časť vlastných vedecko-výskumných a odborných výstupov, ale aj rubriku Anotácie/Recenzie (10 príspevkov), v ktorej predstavuje aktuálnu a zaujímavú spisbu slovenských historikov, retrospektívnych bibliografov či jazykovedcov.

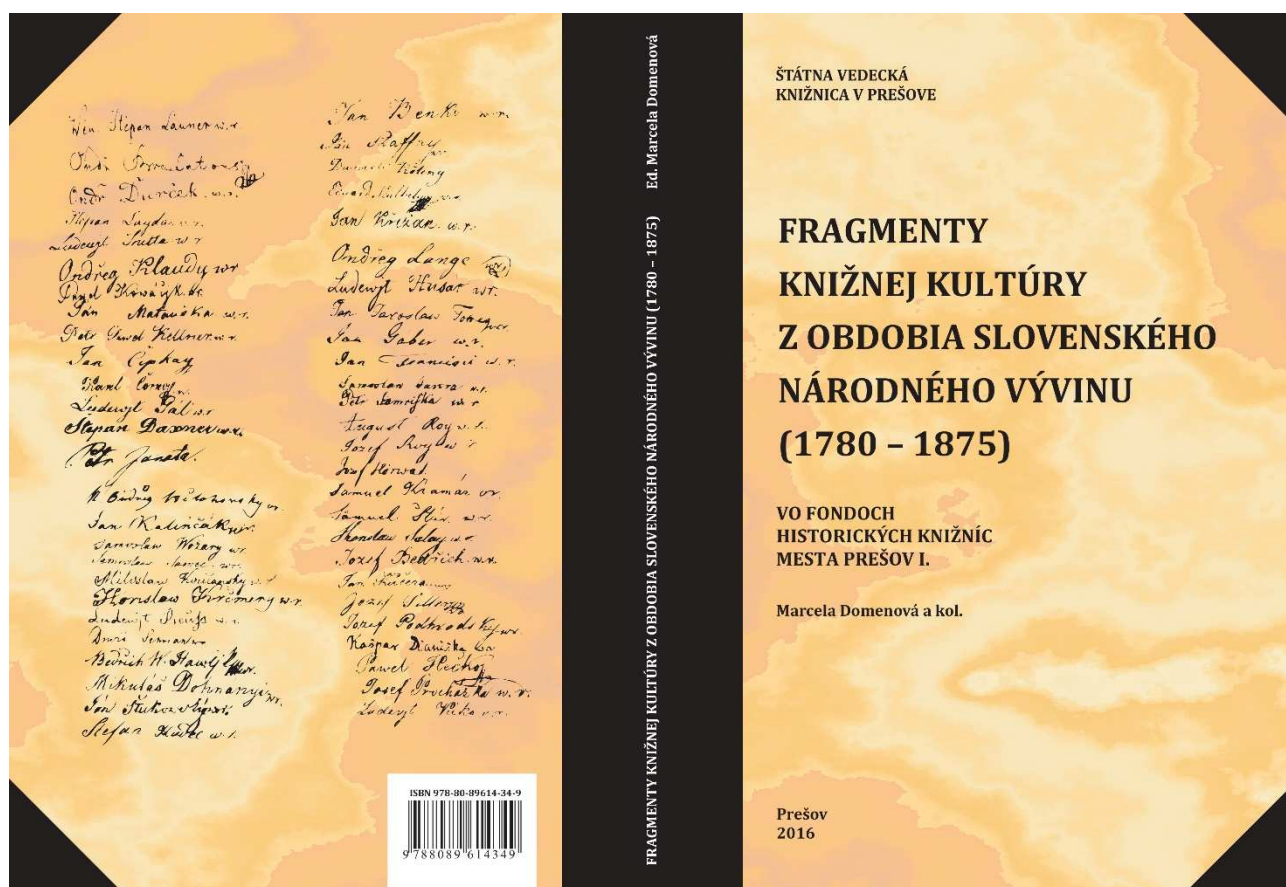
Obrázok 1 Zborník z produkcie OHKF

Publikácia je určená odbornej verejnosti z radov bibliografov, historikov, jazykovedcov atď., a to aj pre svoj interdisciplinárny charakter a prezentovanie nových výskumov autorov spravidla na primárnej pramennej báze.

Titul *Fragmenty knižnej kultúry z obdobia slovenského národného vývinu (1780 – 1875) vo fondoch historických knižníc mesta Prešov I.*

Uvedený titul predstavuje vedeckú monografiu, ktorá sa venuje špecifickej problematike mapovania a dokumentovania pamiatok knižnej kultúry v historických knižniciach mesta Prešov, t. j. starých tlačí z obdobia formovania moderného slovenského národa, ktoré sa fyzicky zachovali dodnes, s dôrazom na historické slovaciká (jazykové, územné). Výskum sa realizoval v troch pamäťových a fondových inštitúciách, a to v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, v historickej Kolegiálnej knižnici v Prešove a v novom historickom fonde Univerzitnej knižnice PU v Prešove.

Monografia je rozdelená do dvoch častí. Prvá – vstupná predstavuje pre pochopenie celkového dejinného kontextu politicko-spoločenské pomery. Druhá časť pod názvom *Knižná kultúra* je rozdelená na 6 kapitol, zameraných na problematiku jazyka a literatúry, národnoobranné spisy, učebnice a školské knihy, osvetovú a ľudovýchovnú literatúru, evanjelickú cirkevnú spisbu a príležitostné a iné tlače (varia) pre ich dokumentačnú a výpovednú hodnotu. Dôraz sa kladol nielen na obsahovú analýzu dokumentov podľa tematických skupín, predstavenie autorov a špecifickosti či významu ich diela, ale aj na odborné spracovanie starých tlačí z pohľadu knižnej kultúry, v okruhoch vydavateľskej a typografickej činnosti, dobovej reklamy, grafického spracovania, knižnej väzby, dokumentovania posesorských (= vlastníckych) údajov a okolností, ktorými sa knihy dostali do Prešova.

Obrázok 2 Monografia z produkcie OHKF

Titul *Studený dotyk strateného rána*

Edičné aktivity DICRK pokračovali aj v roku 2016 vydaním prvotiny rómskeho autora Romana Gorola. Zbierka 20-tich krátkych básní je obohatená ilustráciami rómskeho výtvarníka Martina Kaleju Januv.

Literatúra rómskych autorov predstavuje časť rómskej kultúry a je rovnako predmetom dokumentovania ako je to hudba, tanec či remeslá. Knižnica sa rozhodla na rozdiel od predošlých dvoch rokov, kedy vydala multimedialne publikácie z oblasti hudby, zamerať sa na iba na publikáciu v tlačenej verzii. Rozdiel je teda nielen vo forme, ale aj v obsahu, ktorý prostredníctvom tejto zbierky ponúka malý exkurz do rómskej poézie. Vybrané štyri básne boli preložené do rómskeho a anglického jazyka.

Obrázok 3 Básnická zbierka - predná obálka

Obrázok 4 Básnická zbierka - zadná obálka

Domáca a zahraničná spolupráca

Najaktívnejšia spolupráca sa realizovala v oblasti knižnično-informačných služieb – **pri poskytovaní MVS a MMVS** – s knižnicami na Slovensku aj v zahraničí.

Na úseku **výmeny dokumentov** pokračovala spolupráca s partnermi v zahraničí, a to s knižnicou Ústavu pro soudobé dějiny v Prahe, so Slovanskou knižnicou pri Národnej knižnici Českej republiky v Prahe, s knižnicou Ústavu mezinárodních vztahu v Prahe (Česko). Dalšími výmennými partnermi boli Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego v Katowiciach (Poľsko), Univerzitná knižnica Užhorodskej štátnej univerzity a Zakarpatská oblastná všeobecná vedecká knižnica v Užhorode (Ukrajina) a Národná knižnica v Minsku (Bielorusko). Spolupráca prebiehala na základe ponúk a dopytu knižnice a partnerských knižníc. Plodná spolupráca v tejto oblasti prebiehala aj medzi slovenskými knižnicami, a to hlavne s vedeckými knižnicami, knižnicami múzeí a vedeckých ústavov.

V rámci **výmeny informácií, účasti na prezentáciách ako aj odborných podujatiach** sa spolupracovalo najmä s organizáciami ako vysoké školy, múzeá a pod., ale aj so spolkami, redakciami, knižnicami a médiami v oblasti slavistiky s dôrazom na rusinistiku a ukrajinistiku. Takými partnermi pre túto oblasť spolupráce už tradične boli Zväz Rusínov-Ukrajincov SR a regionálne pobočky, Rusínska obroda na Slovensku, Redak-

cia novín Nove žyttja, časopisu Duklja, časopisu Veselka, novín Narodny novynky, časopisu Rusyn, Info Rusyn, redakcia SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove, Spolok ukrajinských spisovateľov Slovenska, Spolok rusínskych spisovateľov Slovenska, Združenie inteligencie Rusínov Slovenska, Asociácia ukrajinistov Slovenska, Centrum ukrajinskej kultúry Prešov, SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove, redakcia rusínskeho a ukrajinského vysielania Rozhlasu a televízie Slovenska v Košiciach, Inštitút rusínskeho jazyka a kultúry či Inštitút rusistiky, ukrajinistiky a slavistiky Filozofickej fakulty PU v Prešove, Spojená škola Tarasa Ševčenka s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešove, SNK v Martine, regionálne knižnice Prešovského a Košického kraja až po obce so zmiešaným obyvateľstvom – rusínskym a ukrajinským, Koordinačný výbor reoptantov (KVR) v Slovenskej republike o.z. v Prešove (Štefan Kruško), Hudobno-dramatický súbor T. Ševčenka v Bratislave.

V rámci **mapovania dejín knižnej kultúry** OHKF spolupracovalo s vedeckovýskumnými pracoviskami, vedeckými a akademickými knižnicami na Slovensku. Svoje odborné podujatia zorganizovalo v spolupráci s Občianskym združením Kultúrne fórum. Zároveň odborní zamestnanci prezentovali svoje výskumy v referátoch na viacerých odborných podujatiach, konferenciách a kolokviu aj mimo pôdy knižnice. Vydané edičné tituly v roku 2015 odzrkadľujú rozvíjajúcu sa spoluprácu ŠVK so slovenskými a zahraničnými pracoviskami, akceptovanie knižnice v rámci odbornej verejnosti, ako aj záujem o publikovanie aktuálnych výskumov v knižných tituloch vydávaných knižnicou a účasť na organizovaných konferenciách.

V **oblasti rómskej kultúry** začal nový typ spolupráce s nadáciami, združeniami, neziskovými organizáciami a inštitúciami, ktoré na svojich webových sídlach majú zverejnenú vlastnú publikačnú činnosť (zborníky, štúdie, knihy, časopisy a pod.) s cieľom získať tento digitálny obsah, zverejniť ho na prezentačnom portáli knižnice a tieto elektronické zdroje aj trvalo uchovať. Zmluvy o spolupráci boli uzatvorené s Nadáciou na podporu sociálnych zmien, OZ Jekhetane-Spolu, OZ Krajské centrum pre rómske otázky, PDCS, o. z., Človek v ohrození, n.o., Ústav etnológie Slovenskej akadémie vied, Nadácia Ekopolis, Centrum pre výskum etnicity a kultúry a Človek v tísi, o.p.s.

2.8 Informačné a komunikačné technológie

Rok 2016 bol pre knižnicu druhým rokom udržateľnosti NP DICRK financovaného v rámci OPIS PO2. Počas celého roku prebiehalo spracovanie audio, video a foto materiálov zozbieraných počas realizácie projektu do podoby finálnych digitálnych objektov. Spracované objekty v prezentačnej podobe sú dostupné pre širokú verejnosť v 3 jazykových mutáciách (slovenskej, anglickej a rómskej) na portáli www.portalsvk.sk, kde sú neustále dopĺňané a aktualizované. Boli spracovávané aj analógové dokumenty skenovaním, ktoré sú tiež umiestnené na portáli. Priebežne je realizovaná údržba sieťovej infraštruktúry, dátových úložísk a serverov, ako aj rozširovanie funkcionality portálu a potrebné revízie zariadení. Pri bežnej knihovníckej činnosti knižnica využívala naďalej ako svoj základný knižničný softvér KIS Virtua.

Hardvérové a softvérové zabezpečenie a údržba

Začiatkom roka **bola realizovaná kabeľáž** v prenajatom sklade kníh na Jilemnického ulici z dôvodu spracovania elektronických záznamov v KIS Virtua pri retrokonverzii a revízii KF. Mobilné pripojenie na internet využívané v predchádzajúcich rokoch sa po inštalácii kompaktného regálového systému ukázalo ako nepoužiteľné, pretože kovové regály blokovali mobilný signál. Keďže projekt rekonverzie bol v roku 2016 ukončený, takéto pevné pripojenie bude využívané v budúcnosti najmä pri revízii KF.

Z dôvodu zefektívnenia prevádzky knižnice bolo navrhnuté **zavedenie elektronického dochádzkového systému**. Implementácia dochádzkového systému predstavuje zjednodušenie a zrýchlenie spracovania dochádzky pre OEP, vedúcim zamestnancom výrazne zjednoduší administratívnu prácu spojenú s kontrolou dochádzky podriadených zamestnancov, s jeho pomocou bude možný okamžitý prehľad o zamestnancoch knižnice, vyhodnotenie odpracovanej doby, štatistiky, aktuálne informácie o stave prítomnosti a podobne. Systém nahradí v súčasnosti používaný manuálny spôsob evidencie dochádzky a automatizovaným spracovaním údajov poskytne prípravu dát pre mzdy. Vzhľadom na dislokáciu jednotlivých pracovísk knižnice bolo potrebné inštalovať 3 dochádzkové terminály. Ako prvý bol inštalovaný dochádzkový terminál na Hlavnej 99 a nainštalovaný virtuálny server s OS CentOS a samotná aplikácia elektronickej dochádzky (EDS Tangram). Po odladení a sprevádzkovaní prvého terminálu bol nainštalovaný ďalší terminál v sklade kníh na Jilemnického ul. a po ukončení rekonštrukcie OKIS aj terminál na poslednom pracovisku – Námestí mládeže. Pre pripojenie terminálu na Jilemnického bolo potrebné riešiť zabezpečený prístup do siete GOVNET,

v ktorej sa nachádza EDS. Po schválení našej žiadosti o pridelenie verejnej IP adresy bolo v spolupráci s pracovníkmi NASES a dodávateľom infraštruktúry ako aj dodávateľom samotného EDS sfunkčnené pripojenie a systém pripravený na prevádzku.

Počas natáčania kultúrnych objektov v teréne došlo k opotrebovaniu existujúcich statívov na kamery. Bolo potrebné **zabezpečiť statív s vyššou nosnosťou na 3D kameru Sony PMW TD 300**, ktorá bude naďalej slúžiť pri natáčaní digitálnych kultúrnych objektov v súvislosti s projektom DICRK v teréne na zabezpečenie dostatočnej stability kamery v prostredí náročnom na pohyb verejnosti a nedostatok zabezpečeného priestoru ako aj vyššiu hmotnosť kamery pri jej doplnení príslušenstvom (mikrofóny, svetlá...). Na tento účel bude slúžiť statív Sachtler System 12 SB ENG 2 CF. Zároveň boli zakúpené polarizačné filtre na 3D kameru Sony PMW TD 300 a kameru PMW 320, ktoré budú slúžiť na redukciu odleskov z kovových a iných lesklých povrchov, vodnej hladiny, odlesky na tvári a pod. pri natáčaní kultúrnych objektov v teréne.

Na komfortnejšiu prácu pri spracovaní digitálnych objektov typu audio objekt a video objekt bol **zakúpený softvér NEWTON Dictate 5 Custom B**. Systém rozpoznávania hlasu slúžiaci na prepis zvukového záznamu digitálnych kultúrnych objektov do textovej podoby ako podklad pre titulky DKO a preklady do rómskeho a anglického jazyka v DICRK a v prípade potreby aj na využitie na ostatných oddeleniach knižnice.

Knižnica sa neustále snaží priblížiť používateľom a tak bola počas roka **vytvorená audiovizuálna 3D prehliadka knižnice**, ktorá poskytne návštevníkom knižnice nový spôsob orientovania sa v priestoroch vo viacerých budovách knižnice, ako aj podá informácie o študovniach a priestoroch pre verejnosť. Návštevník tak bude môcť vidieť aj priestory, v ktorých sa práve nenachádza resp. zistiť umiestnenie odborných pracovísk, ktoré nie sú bežne prístupné pre používateľa. Na túto virtuálnu prehliadku je prístup z webovej stránky knižnice.

Pre používateľov ŠVK bolo dokúpených 500 ks čipových kariet a ofsetovo potlačených vizuálom ŠVK, ktoré slúžia ako knižničný pas pre použitie v nasledujúcom období podľa potrieb knižnice.

V roku 2016 bol realizovaný prioritný projekt Implementácia RFID technológie v knižnici – 3.etapa. Počas jeho realizácie bola inštalovaná v požičovni RFID brána na zabránenie odcudzeniu dokumentov používateľmi. Brána je napojená na vstupné dvere a v prípade pokusu o krádež očípovaného dokumentu sa okrem poplašného zvukového a vizuálneho signálu automaticky uzavre a zablokuje. Pri novovzniknutých vstupných dverách pre zamestnancov bola nainštalovaná čítačka čipových kariet na otváranie dverí, ktorá je prepojená s existujúcim prístupovým systémom. Do nových priestorov bolo zakúpených 6 ks počítačových staníc typu mini PC Lenovo IdeaCentre 200-01IBW Tiny White. Budú slúžiť v zrekonštruovaných priestoroch pre používateľov knižnice na vyhľadávanie v online katalógu, objednávanie a prolongovanie dokumentov. Sú umiestnené v chránených priestoroch mimo bežnej dostupnosti používateľa a tak sa zabráni ich poškodeniu a neoprávnenej manipulácii.

Koncom roka boli zakúpené 2 ks záložných zdrojov. Záložný zdroj pre PC zabezpečí pracovné stanice zamestnancov pri výpadku elektrického prúdu a ochráni ich pred poškodením a zároveň pred stratou údajov a vytvorí dostatočný časový priestor na ich uloženie pri výpadku.

Bol zakúpený navigačný systém Sygic GPS navigation Premium + Traffic, ktorý bude slúžiť pre vodiča knižnice pri služobných cestách na Slovensku, príp. v zahraničí, pre lepšiu orientáciu na cestách a rýchle reagovanie na zmeny v dopravnej situácii.

Boli realizované pravidelné ročné profylaktické prehliadky motorgenerátora, UPS a klimatizácií v serverovniach na Námestí mládeže 4 a na Hlavnej 99. Koncom roka bol zakúpený maintenance na technické zariadenia, ktorým uplynula záruka a ich bezporuchový chod je potrebný pre zabezpečenie plynulej prevádzky knižnice. Ide o aktívne sieťové prvky Cisco, servre, diskové pole a páskovú knižnicu IBM. Priebežne bola realizovaná výmena opotrebovaných batérií v UPS, ktoré zabezpečujú prevádzku pracovných staníc pri výpadku elektrického napätia a jeho redukciu pri pravidelnom vyššom napätí ako 230V v sieti v objekte na Hlavnej ul. Softvérové zabezpečenie a údržba KIS Virtua bežali v rutinej prevádzke, priebežne podľa potreby boli vytvárané, resp. aktualizované skripty na odhaľovanie chýb, napr. duplicitné záznamy holdingov, chyby v štruktúre prírastkových čísel a signatúr a pod. a pomocou existujúcich generované základné knižničné evidencie dokumentov (Prírastkový zoznam a Zoznam úbytkov). Priebežne sa riešili problémy s elektronickou poštou, aplikačným softvérom, výpadkami siete alebo celkovým používaním PC.

V súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov boli vymazané údaje o používateľoch, ktorí nemali evidovanú nijakú aktivitu za posledné dva roky a voči knižnici

nemali nijaké podlžnosti. Po vymazaní z databázy používateľov sú následne skartované ich prihlášky používateľa.

Internetové pripojenie v knižnici realizuje firma SWAN s.r.o., ktorá je centrálnym poskytovateľom internetových služieb pre organizácie pod zriaďovateľskou pôsobnosťou MK SR. Uzol na Hlavnej 99 je aj pod správou vládnej siete Govnet, ktorá poskytuje podporu DNS a e-mailových služieb knižnice. Od septembra 2014 knižnici poskytuje pripojenie do internetu optickou linkou s rýchlosťou 1Gbps združenie SANET. Táto linka je využívaná výlučne na pripojenie portálu ŠVK do internetu. Keďže po prechode počítačových staníc na Windows 10 nastal značný problém s rýchlosťou pripojenia na internet – doterajšie pripojenie 4 Mbps bolo úplne nepostačujúce, bolo nám na našu žiadosť zvýšené na 10 Mbps. Toto si vyžadovalo inštaláciu nových zariadení spoločnosťou Swan s.r.o., pretože inštalované zariadenia už pre svoju zastaranosť neumožňovali zvýšenie rýchlosti pripojenia.

Ochranu údajov v KIS Virtua pred poškodením a stratou, ako aj centrálné zálohovanie dát v súčasnosti zabezpečuje správca servera, na ktorom beží KIS Virtua. O ochranu počítačov v knižnici pred počítačovými vírusmi sa stará antivírusový systém Kaspersky, ktorý je pravidelne aktualizovaný, čo značne prispieva k tomu, že počas celého roka bolo zavírenie pracovných staníc prakticky nulové.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

3.1 Vyhodnotenie kontraktu

Štátna vedecká knižnica v Prešove v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370 zo dňa 8. 12. 2002 uzatvorila s MK SR **kontrakt na rok 2016 pod číslom MK-1895/2015-340/16463** ako interný plánovací a organizačný dokument na sprehládnenie vzťahov medzi zriaďovateľom a knižnicou v oblasti realizácie činností a ich financovania. Kontrakt, ako sa uvádza v článku II, bol uzatvorený v súlade so zriaďovacou listinou prijímateľa na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností:

- a) **výkon odborných knižničných činností** podľa zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“),
- b) **vedecko-výskumná činnosť**,
- c) zabezpečenie **financovania udržateľnosti projektov** implementovaných v Operačnom programe Informatizácia spoločnosti – PO2.

Uvedené činnosti naplňali tieto ciele a ich ukazovatele:

- a) v rámci výkonu odborných knižničných činností
 - zabezpečiť každoročné rozšírenie knižničného fondu kúpou v počte minimálne 2 600 kn. j.,
 - každoročne zabezpečiť spolu minimálne 220 000 absenčných a prezenčných výpožičiek,
 - každoročne zabezpečiť minimálne 20 000 aktívnych používateľov a 250 000 návštevníkov knižnice,
 - zabezpečenie automatizovaného spracovania celého prírastku kn. j.
- b) v rámci vedecko-výskumnej činnosti
 - zabezpečiť práce na 1 vedecko-výskumnej úlohe,
 - autorsky zabezpečiť 8 samostatných odborných príspevkov najmä z oblasti knižničného výskumu, múzejníctva, vedno-odborovej, personálnej a regionálnej bibliografie a biografistiky,
 - pri budovaní vlastných elektronických databáz bibliografických a biografických informácií spracovať minimálne 1 500 dokumentov,
 - zorganizovať vedecké podujatia v počte 2.
- c) v rámci udržateľnosti projektu v Operačnom programe Informatizácia spoločnosti – PO2
 - zabezpečiť spracovanie a sprístupnenie na portáli minimálne 50 digitálnych kultúrnych objektov,
 - realizovať minimálne 2 výstavy objektov rímskej kultúry v spolupráci s inými inštitúciami,
 - realizovať 3 podujatia k významným udalostiam.

Pre ŠVK bolo prvoradým cieľom dosiahnutie ukazovateľov stanovených v kontrakte, ktoré sme splnili v rámci jednotlivých činností nasledovne:

A) Výkon odborných knižničných činností

1. zabezpečiť každoročné rozšírenie knižničného fondu kúpou v počte minimálne 2 600 kn. j.

Celkový prírastok knižničného fondu v roku 2016 predstavuje 12 200 kn. j., z uvedeného prírastku akvizícia kúpou bola **4 818 kn. j.**, darom knižnica získala 2 396 kn. j., výmenou 52 kn. j., ako povinný výtlačok bolo do fondu zradených 4 779 kn. j.. To znamená, že prírastok kúpou definovaný kontraktom bol nielen splnený, ale výrazne prekročený (o 85 %).

Úspešné plnenie ukazovateľa nákupu bolo možné iba vďaka vlastnému rozpočtu vyčlenenému na nákup dokumentov v objeme **71 795,19 €**. Uvedená finančná čiastka bola oproti roku 2015 nižšia o 11,4 %, pretože viac financií nebolo možné z rozpočtu knižnice vyčleniť a navrhovaný prioritný projekt s názvom *Nákup knižničných dokumentov* nebol podporený.

2. každoročne zabezpečiť spolu minimálne 220 000 absenčných a prezenčných výpožičiek

Jednou z hlavných funkcií knižnice v zmysle zriaďovacej listiny a platného zákona o knižniciach je **poskytovanie knižnično-informačných služieb**, pričom výpožičné služby – absenčné ako aj prezenčné – predstavujú hlavný produkt zo všetkých ponúkaných služieb a je o nich aj najväčší záujem.

Ukazovateľ stanovený kontraktom bol prekročený o 8 %, keďže dosiahol stav **269 259 výpožičiek**, z toho absenčné výpožičky 228 018 a prezenčné výpožičky 41 241. Tento ukazovateľ síce medziročne mierne poklesol cca o 2 %, ale ide o zanedbateľné množstvo. Aj napriek množstvu rôznorodých informácií, študijných materiálov a odborných článkov dostupných na internete sú tlačené dokumenty stále veľmi žiadané.

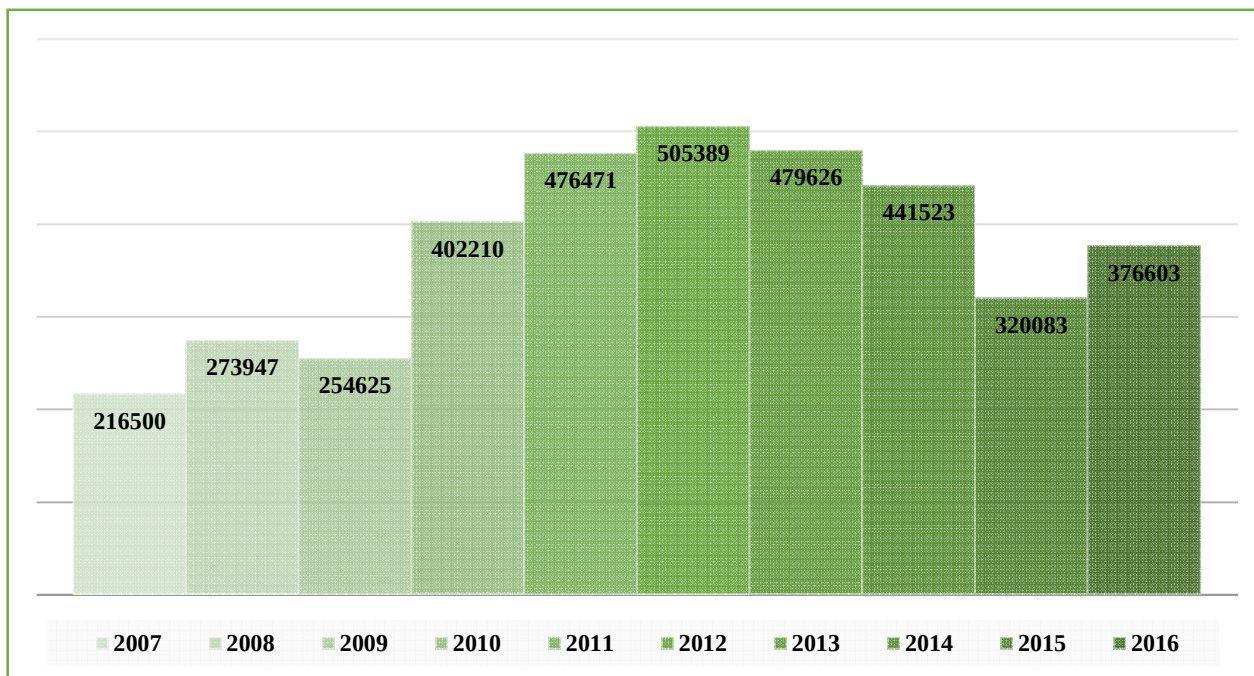
3. každoročne zabezpečiť minimálne 20 000 aktívnych používateľov a 250 000 návštevníkov knižnice

Počet aktívnych čitateľov za rok 2016 bol **4 728**, z čoho jasne vidieť, že tento ukazovateľ nebol naplnený. Dôvodom bolo mylné stanovenie ukazovateľa počet aktívnych používateľov za rok v kontrakte. Tento omyl bol spôsobený spočítaním aktívnych používateľov za jednotlivé mesiace predošlého roka a predpokladaným odhadom na rok 2016. Podľa normy STN EN ISO 2789 je však aktívny používateľ ten, ktorý aspoň raz ročne zrealizuje akúkoľvek aktivitu evidovanú v knižničnom systéme, to znamená, že nie je možné ho počítať viac ako raz, hoci knižnicu navštívil a jej služby využil viackrát v danom roku. SNK v Martine, ktorá je prevádzkovateľom KIS Virtua a generuje všetky potrebné štatistické údaje, predložila ako počet aktívnych používateľov 6 375 osôb, čo však v knižnici korešponduje s ukazovateľom počet registrovaných používateľov.

Návštevnosť knižnice dosiahla počet **376 603 návštevníkov**, čo predstavuje plnenie ukazovateľa stanoveného v kontrakte **na 133 %**. Tento ukazovateľ pozostáva z fyzickej návštevnosti knižnice (požičovňa, študovne, podujatia) a z návštevnosti virtuálnej (webová stránka a online katalóg).

Návštevnosť knižnice je jedným z dôležitých ukazovateľov a graf 1 poskytuje **prehľad vývoja návštevnosti** od roku 2007. Tento ukazovateľ okrem fyzickej návštevnosti požičovne, čítárne, študovní a knižnicou organizovaných podujatí zahŕňa aj návštevnosť virtuálnu, čiže návštevy webovej stránky, ale najmä online katalógu a portálu.

Z grafu je jasný postupný pokles celkovej evidovanej návštevnosti od roku 2012, hoci v roku 2016 návštevnosť medziročne vzrástla o 16 %.

Graf 1 Vývoj návštevnosti

4. zabezpečenie automatizovaného spracovania celého prírastku

Celý proces automatizovaného spracovania dokumentov knižničného fondu sa realizuje v KIS Virtua a následnosť jednotlivých krokov, od evidencie získaného dokumentu prostredníctvom prírastkového čísla a

signatúry, cez vytvorenie bibliografického záznamu, až po vecný popis obsahu dokumentu a následnú expedíciu na oddelenie knižnično-informačných služieb. V roku 2016 bolo takto spracovaných 12 200 kn. j..

B) Vedecko-výskumná činnosť

1. zabezpečiť práce na 1 vedecko-výskumnej úlohe

V januári 2016 bola knižnici na základe *Žiadosti o vykonanie hodnotenia spôsobilosti na vykonávanie výskumu a vývoja* podanej v roku 2015 udelená akreditácia na získanie statusu vedecko-výskumného pracoviska. Vedeckovýskumná činnosť sa realizovala v rámci plánu a personálnych možností OHKF.

V roku 2016 sa realizovala heuristika v historickom knižničnom fonde Univerzitnej knižnice PU v Prešove, ale ďalší výskyt tlačí 16. storočia sa nateraz nepredpokladá. Výstup v podobe analytickej štúdie dokumentov bude uverejnený v roku 2017. Parciálna heuristika v dostupných katalógoch ako aj fyzicky v depozite sa realizovala vo fonde Eparchálnej knižnice v Prešove. Celkovo bolo spracovaných 15 tlačí zo 16. storočia z oboch historických fondov.

2. autorsky zabezpečiť 8 samostatných odborných príspevkov najmä z oblasti knižničného výskumu, múzejníctva, vedno-odborovej, personálnej a regionálnej bibliografie a biografistiky

V rámci edičnej a publikačnej činnosti, ktorou OHKF prezentuje výsledky svojej práce, sa podarilo vydať 2 publikácie – nekonferenčný recenzovaný zborník a kolektívnu monografiu, na ktorej sa autorsky podieľali iba odborní zamestnanci OHKF.

- a) *19. storočie v zrkadle písomných prameňov (Z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska.*
- b) *Fragmenty knižnej kultúry z obdobia slovenského národného vývinu (1780 – 1875) vo fondoch historických knižníc mesta Prešov I.*

Okrem toho odborní zamestnanci publikovali 9 výstupov v podobe vedeckých štúdií, odborných štúdií, resp. iných príspevkov.

3. pri budovaní vlastných elektronických databáz bibliografických a biografických informácií spracovať minimálne 1 500 dokumentov

Spracovanie dokumentov vlastného knižničného fondu s dôrazom na vzácne historické dokumenty s vročením do 16. – 20. storočia (datované do r. 1918) patrí k hlavným odborným úlohám knižnice a na to určeného odborného útvaru. OHKF bolo vytvorené v roku 2015 na báze bibliografického oddelenia organizačnou zmenou, ktorou došlo k preskupeniu niektorých odborných činností tak, aby sa jeden odborný útvar mohol venovať spracovaniu a sprístupňovaniu HKF a tematickému výskumu dejín knižnej kultúry. Plánovaný ukazovateľ 1 500 dokumentov sa podarilo mierne prekročiť **spracovaním 1 515 dokumentov.**

4. zorganizovať vedecké podujatia v počte 2

Spolupráca v oblasti výskumu dejín knižnej kultúry s kultúrnymi a vedeckými inštitúciami na Slovensku a v zahraničí v sa prejavuje účasťou na vedeckých konferenciách, ktoré ŠVK organizuje pravidelne. V roku 2016 to boli **dve konferencie:**

1. *Osobnosti miest a regiónov v knižnej kultúre a dobových prameňoch* – vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou k výskumu osobností a dejín knižnej kultúry, ktorá sa konala 13.10.2016. Bola usporiadaná pri príležitosti 105. výročia narodenia knihovníka a bibliografa, bývalého riaditeľa ŠVK Jozefa Repčáka a tematicky bola venovaná problematike výskumu osobností kultúry, školstva a dejín nadregionálneho charakteru a hodnotenia ich života a diela.
2. *Verbum – liber – oratio* (Slovo – kniha – modlitba) – vedecká konferencia k dejinám knižnej a duchovnej kultúry sa uskutočnila 23.11.2016 pri príležitosti 470. výročia úmrtia teológa a reformátora Martina Luthera (1483 – 1546), prekladateľa Biblie do nemčiny. Tematicky bola venovaná problematike výskumu dejín duchovnej kultúry Slovenska s dôrazom na územie východného Slovenska.

Obidve podujatia poskytli priestor na prezentáciu vlastnej vedeckej a výskumnej činnosti ako aj účastníkov z iných kultúrnych a vedeckých inštitúcií.

C) Udržateľnosť národného projektu

1. zabezpečiť spracovanie a sprístupnenie na portáli minimálne 50 digitálnych kultúrnych objektov

V rámci udržateľnosti NP DICRK prostredníctvom činnosti najmladšieho odborného pracoviska ŠVK pokračovala v mapovaní, identifikovaní a dokumentácii živých prejavov rómskej kultúry, a to v oblastiach orálna história a literatúra, hudobné dedičstvo Rómov vrátane dokumentácie divadiel a Rómovia a remeslá vrátane dokumentácie oblasti výtvarného umenia. Základom pre spracovanie finálnych digitálnych výstupov boli nahrávanie realizované počas pilotnej prevádzky, ale boli zaznamenané aj nové kultúrne nahrávky. Výsledkom tejto činnosti je **124 digitálnych kultúrnych objektov** za rok 2016. Všetky tieto DKO sú evidované v KIS Virtua a boli sprístupnené na prezentačnom portáli www.portalsvk.sk.

2. realizovať minimálne 2 výstavy objektov rómskej kultúry v spolupráci s inými inštitúciami

V rámci prioritného projektu *Živé knihy (slovo – obraz – zvuk)*, realizovaného s finančnou podporou MK SR, bolo vytvorených 13 portrétov svetových osobností, ktoré majú rómsky pôvod, autora Jozefa Feča. K výstave vznikol aj katalóg obrazov *Malby svetových osobností*, ktorý čitateľov o osobnostiach informoval v slovenskom, rómskom a anglickom jazyku. V roku 2016 realizovala knižnica 3 samostatné výstavy týchto obrazov v rámci Slovenska:

1. apríl – Súkromná stredná odborná škola v Kežmarku,
2. apríl-máj – Krajské múzeum v Prešove s názvom *Neznáme farby osobností*,
3. máj – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku v Martine výstava počas podujatia *Spoznajme sa – Te pri-nđžaras amen*,
4. september-október – Zichyho palác v Bratislave výstava s názvom *Odtlačky srdca na paletách rómskych výtvarníkov*.

3. realizovať 3 podujatia k významným udalostiam

DICRK každoročne pripravuje podujatia k trom významným pamätným dňom pre príslušníkov rómskej národnostnej menšiny: k Svetovému dňu Rómov – 8. apríl, k Holokaustu Rómov (2. august) a k Svetovému dňu rómskeho jazyka (5. november).

1. *Svetový deň Rómov* – pri príležitosti tohto dňa sa v priestoroch Krajského múzea v Prešove uskutočnila spomínaná výstava obrazov pod názvom *Neznáme farby osobností*, ktorej súčasťou bola aj beseda s autorom rómskeho pôvodu Jozefom Fečom. Výstava bola otvorená 20.04.2016 a trvala do 15.05.2016;
2. *Holokaust Rómov* – dňa 24.08.2016 v priestoroch Vlastivedného múzea v Hanušovciach nad Topľou sa konala pripomienka tohto pamätného dňa prostredníctvom podujatia, ktorého cieľom bolo oboznámiť verejnosť s dôležitými historickými udalosťami, ktoré sa v danom období udiali. Podujatie sa cielene konalo v lokalite, v blízkosti ktorej bol počas druhej svetovej vojny zriadený pracovný tábor pre Rómov.
3. *Svetový deň rómskeho jazyka* – pri tejto príležitosti sa dňa 01.12.2016 konala prezentácia zbierky básní *Studený dotyk strateného rána* autora Romana Gorola a ilustrátora Martina Kaleju Januv.

Podrobnejšie zhodnotenie činnosti a informácie o ďalších aktivitách a dosiahnutých ukazovateľoch prináša kapitola 2 tejto správy.

3.2 Prioritné projekty a ich vyhodnotenie

Kontrakt ako základný dokument v súlade so záväznými ukazovateľmi štátneho rozpočtu stanovuje objem finančných prostriedkov, ktoré sú poskytnuté na zabezpečenie činnosti knižnice a plnenie stanovených cieľov a ukazovateľov. Významnou podporou pre ďalšie rozvojové aktivity sú prioritné projekty, ktoré má knižnica možnosť každoročne predložiť s požiadavkou na pridelenie finančných zdrojov. Návrhy v celkovom objeme 206 700 € boli predložené v štyroch programových prvkoch tak ako je to uvedené v tabuľke 8.

Menšie, finančne menej náročné projekty, hoci obvykle vo väčšom počte, už tradične predkladá do prvku 08T 0103, v rámci ktorého sa snaží zabezpečiť finančnú podporu kultúrnych aktivít a vlastnej edičnej činnosti. Na rok 2016 boli predložené štyri návrhy.

V snahe zefektívniť niektoré prevádzkové činnosti do programového prvku 08T 0105 bol predložený návrh projektu, ktorého cieľom bolo obstaranie systému na elektronickú evidenciu prítomnosti zamestnancov v práci a využitie týchto údajov pri mesačnom spracovávaní miezd zamestnancov.

Projekt na nákup knižničných fondov je pravidelne navrhovaný do prvku 08T 0106 v snahe získať účelové zdroje na nákup dokumentov do knižničného fondu. Požiadavka na financie je síce vyššia, ale navrhovaná suma odráža situáciu na trhu knižnej literatúry a elektronických zdrojov.

Do programového prvku 08T 0109 *Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015-2020* boli predložené dva pokračovacie projekty: projekt implementácie špeciálnej knižničnej technológie a projekt retrospektívneho spracovania knižničného fondu.

Tabuľka 8 *Prioritné projekty predložené na rok 2016*

Názov projektu	Bežné výdavky (kategória 630) v €	Kapitálové výdavky v € (kategória 700)	Žiadané SPOLU v €	Schválené prostriedky v €
<i>Prvok 08T 0103 Podpora kultúrnych aktivít RO a PO</i>				
Jazyk, slovo a verš v premenách času (od nárečia, menšiny po jazyk)	14 900,00	0,00	14 900,00	0,00
Živé knihy (slovo – obraz – zvuk)	12 000,00	0,00	12 000,00	0,00
Ad honorem Jozef Repčák (osobnosť československého knihovníctva, bibliografie a histórie)	5 500,00	0,00	5 500,00	0,00
Tradičné a súčasné umenie Rómov	10 800,00	0,00	10 800,00	0,00
<i>Prvok 08T 0105 Projekt informatizácie kultúry</i>				
Elektronický dochádzkový systém ŠVK	8 500,00	0,00	8 500,00	0,00
<i>Prvok 08T 0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov</i>				
Nákup knižničných fondov	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00
<i>Prvok 08T 0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva</i>				
Implementácia RFID technológie v knižnici – 3. etapa	0,00	85 000,00	85 000,00	50 000,00
Retrokonverzia knižničného fondu ŠVK – ukončenie	20 000,00	0,00	20 000,00	15 000,00
SPOLU	121 700,00	85 000,00	206 700,00	65 000,00

Z ôsmich návrhov prioritných projektov boli podporené dva v celkovom objeme 65 000 €.

Implementácia RFID technológie v knižnici – 3. etapa

Projekt implementácie špeciálnej knižničnej technológie bol pôvodne navrhnutý na 4 roky a prvé dve etapy, ktoré boli finančne menej náročné, boli realizované v rokoch 2012-2013. Na realizáciu ďalších dvoch etáp v rokoch 2014-2015 boli požadované kapitálové výdavky na investície – rekonštrukcia interiéru OKIS a samoobslužné technológie RFID (návratový automat a výpožičný automat), avšak pre nedostatok finančných prostriedkov pokračovanie projektu nebolo podporené.

Následne sa knižnica rozhodla pozmeniť obsah ďalších etáp tak, že na rok 2016 predložila pokračovanie projektu 3. etapou, ktorej obsahom bola iba rekonštrukcia interiéru 1. nadzemného podlažia OKIS. Potreba stavebných úprav bola v projekte avizovaná už na začiatku, ich rozsah a rozpočet však bol jasný až po spracovaní projektovej dokumentácie v októbri 2013.

Tretia etapa prioritného projektu bola schválená vo výške 50 000 €, hoci aktualizovaný rozpočet stavby predstavoval sumu takmer 77 000 €. Ohlásenie stavebnej úpravy schválené v septembri 2013 stratilo svoju platnosť a pri predložení nového ohlásenia stavebný úrad Mesta Prešov zmenil svoje rozhodnutie a určil, že stavbu je možné uskutočniť iba na základe stavebného povolenia. Pre knižnicu to znamenalo dopracovanie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (protipožiarne riešenie stavby vrátane vyjadrení OR HaZZ v Prešove), zvýšenie nákladov stavby a mierne zdržanie (cca 2 mesiace od predpokladaného časového harmonogramu), čo však neohrozilo samotnú realizáciu stavby.

Na základe výsledkov verejného obstarávania sa zhotoviteľom stavby stala spoločnosť CELSTA s.r.o. Rabča v celkovej výške 77 784,23 €, ďalšie náklady boli uhradené projektantke Ing. arch. Eve Kupčihovej za dopracovanie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie a výkon autorského dozoru vo výške 1 236 €

a Ing. Jurajovi Semanovi za výkon technického dozoru stavby vrátane inžinierskych činností vo výške 975 €. **Celkové náklady na rekonštrukciu boli vo výške 79 9985,23 €.** Vzhľadom k tomu, že prioritný projekt bol schválený vo výške 50 000 €, chýbajúce prostriedky boli získané na základe žiadosti o preklasifikovanie bežných výdavkov z vlastného rozpočtu na kapitálové výdavky vo výške 30 000 €.

Samotná stavba bola realizovaná na základe uzatvorenej zmluvy v čase od 10.06.2016 (odovzdanie staveniska) do 12.09.2016 (prevzatie hotovej stavby). Kolaudačné rozhodnutie o užívaní stavby bolo vydané 20.09.2016, čím boli rekonštruované priestory spustené do prevádzky. Oficiálna prevádzka pre verejnosť začala 26.09.2016.

Obsahom stavebných prác bola zmena dispozície požičovne OKIS, čiže najviac frekventovaného priestoru z pohľadu verejnosti, príprava priestoru na osadenie technológie RFID, vytvorenie samostatného služobného vstupu na OKIS pre zamestnancov a kompletná výmena elektroinštalácie a štruktúrovanej kabeláže v rekonštruovaných priestoroch, vrátane rozšírenia a výmeny elektronického zabezpečovacieho systému a kamerového systému. Súčasťou rekonštrukcie bola výmena kancelárskeho vybavenia a výpočtovej techniky určenej pre používateľov. So zmenou dispozície súvisí čiastočná zmena organizácie práce na OKIS, ktorej efektívnosť sa naplno prejaví až po realizácii poslednej etapy a osadení spomínaných technických zariadení.

Retrokonverzia knižničného fondu ŠVK – ukončenie

Projekt retrospektívneho spracovania záznamov dokumentov KF do elektronickej podoby bol pripravovaný ešte v roku 2005. Jeho cieľom bolo plne automatizovať knižničný fond, t. z. spracovať záznamy o všetkých knižničných jednotkách do elektronickej podoby a tým dosiahnuť 100 %-nú dostupnosť informácií o dokumentoch knižničného fondu prostredníctvom on-line katalógu, zrýchlenie knižnično-informačných služieb, komfort pre používateľov, doplnenie Súborného katalógu knižníc SR o jedinečné tituly slavistickej literatúry a odbornej zahraničnej literatúry, ktoré sa nachádzajú iba v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove

Projekt bol pôvodne rozvrhnutý na 5 rokov a s jeho realizáciou sa začalo v roku 2006. Zamestnanci s certifikovaným prístupom do KIS Virtua, ktorí sa zapojili do projektu mimo pracovného času, v prvej fáze projektu prepisovali záznamy z katalogizačných lístkov do KIS Virtua. Počas nasledujúcich 6 rokov (2006-2012 s výnimkou roku 2007, kedy pokračovanie projektu nebolo schválené) bolo takto **spracovaných 225 000 katalogizačných záznamov.**

Do projektu boli zapojení iba zamestnanci s dostatočnou odbornou kvalifikáciou na túto činnosť, pretože pri prepise záznamov do elektronickej formy bolo potrebné zároveň eliminovať akékoľvek chyby a nedostatky, ku ktorým došlo v minulosti pri spracovaní katalogizačného záznamu. Nezriedka to znamenalo overovanie dokumentov priamo v sklade KF. Retrokonverzia teda nemohla mať takpovediac masovejší charakter, pretože ročne sa do nej zapájalo priemerne 5 zamestnancov.

Počas realizovaných prác pri retrokonverzii sa zistilo, že knižnica má vo fonde dokumenty, ktoré sú zaevidované v prírastkovom zozname bez ďalšieho spracovania katalogizačného záznamu. Informácie iba v prírastkových zoznamoch predstavovali značné obmedzenie pri vyhľadávaní (jediným vyhľadávacím kritériom bolo prírastkové číslo). Išlo o dokumenty získané v prvých rokoch existencie knižnice (roky 1952 – 1957), vydané v období od 19. storočia, cez medzivojnové obdobie až po rok vydania 1957. Z uvedených dôvodov bol v roku 2012 predložený prioritný projekt *Retrokonverzia knižničného fondu ŠVK – II. fáza* ako pokračovanie predošlého projektu. Časový harmonogram nového projektu bol rozložený na 3 roky, počas ktorých bolo potrebné skatalogizovať do KIS Virtua všetky tieto dokumenty ako nové, čiže bolo realizované spracovanie s knihou v ruke v priestoroch skladov. V rámci II. fázy projektu (2012-2016 s výnimkou rokov 2014-2015, kedy bol projekt opäť prerušený pre nedostatok finančných prostriedkov) bolo **spracovaných 60 000 kn. j..**

Za zhruba desaťročné obdobie sa podarilo dosiahnuť neuveriteľný výkon – automatizované spracovanie celého knižničného fondu, ktorý knižnica nadobúdala počas svojej 65-ročnej existencie, a jeho sprístupnenie v online katalógu na internete. Prínos celého projektu sa začal prejavovať už počas jeho realizácie zvýšeným záujmom o dokumenty, o ktorých informácia nebola v online katalógu, resp. v lístkovom katalógu. Online katalóg (OPAC) túto informáciu priniesol a umožnil jej šírenie a tým aj dostupnosť dokumentov. Spolu s implementáciou KIS Virtua od roku 2005 to bol obrovský posun v poskytovaných službách.

Ako prvá vedecká knižnica v SR má informácie o všetkých dokumentoch KF (580 000 kn. j.) sprístupnené a zároveň prostredníctvom OPAC jednoducho vyhľadateľné.

4. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Plnenie rozpočtu

v €

Tabuľka 9 Plnenie rozpočtu knižnice

Ukazovateľ	Skutočnosť 2015	Schválený rozpočet 2016	Upravený rozpočet 2016	Skutočnosť 2016	% čerpania 4:3	Index 16/15x100 4:1
a	1	2	3	4	5	6
Príjmy celkom, z toho:	121 116	24 000	64 000	66 867	104,5	55,2
200 Nedaňové príjmy, z toho:	109 884	24 000	64 000	64 061	100	58,3
210 Príjmy z vlastného majetku	6 350	-	1 480	1 480	100	23,3
220 Administratívne a iné poplatky	17 939	24 000	19 052	19 113	100,3	106,5
230 Kapitálové príjmy	85 000	-	41 770	41 770	100	49,1
290 Iné nedaňové príjmy, z toho:	595	-	1 698	1 698	100	285,4
- 292 012 dobropisy	595	-	198	198	100	33,3
- 292 027 iné	-	-	1 500	1 500	100	
300 Granty a transfery	11 232	-		2806		25,0
600 Bežné výdavky, z toho:	993 582	950 726	945 285	948 091	100,3	95,4
610 Mzdy, platy, služ. príjmy a OOV	372 322	332 920	395 850	398 656	100,7	107,0
620 Poistné a príspevkov do poisťovní	137 622	115 696	147 038	147 038	100	106,8
630 Tovary a služby, z toho:	480 336	498 977	400 342	400 342	100	83,3
631 Cestovné náhrady	2 735	2 300	1 974	1 974	100	72,2
632 Energie, voda a komun.	70 367	68 800	56 874	56 874	100	80,8
633 Materiál	118 991	103 100	95 079	95 079	100	79,9
634 Dopravné	10 153	10 450	8 536	8 536	100	84,1
635 Rutinná a štand. údržba	11 043	13 494	27 479	27 479	100	248,8
636 Nájomné za prenájom	167 859	219 010	98 421	98 421	100	58,6
637 Ostatné tovary a služby	99 188	81 823	111 979	111 979	100	112,9
640 Bežné transfery, z toho:	3 302	3 133	2 055	2 055	100	62,2
Členské príspevky	133	133	133	133	100	100
Odstupné	-	-	-	-		
Odchodné	1 391	-	-	-		
Náhrada príjmu	1 778	3 000	1 922	1 922	100	108,1
700 Kapitálové výdavky, z toho:	11 232	5 000	92 890	92 885	99,9	827
710 Obstaranie kapitálových aktív	11 232	5 000	92 890	92 885	100	827
Výdavky celkom / BV + KV /	1 004 814	955 726	1 038 175	1 040 976	100,3	103,6

Poznámka: v uvedenom prehľade sú zahrnuté všetky rozpočtové prostriedky organizácie, vrátane prostriedkov EÚ a na spolufinancovanie a mimorozpočtové výdavky

BV – bežné výdavky

KV – kapitálové výdavky

4.1 Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov

Prehľad vykonaných rozpočtových opatrení

Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2016:

- a) záväzný ukazovateľ **príjmy ŠR** stanovený na 24 000 € bol upravený na 64 000 € a k 31.12.2016 dosiahol skutočnú výšku **66 867 €**, plnenie na 104,5 %,
- b) záväzný ukazovateľ **bežné** schválený vo výške 950 726 € bol v priebehu roka 2016 upravený na sumu 945 285 €, skutočnosť k 31.12.2016 je **948 091 €**, z toho sú vo výške 2 806 € mimorozpočtové zdroje, percentuálne plnenie je na 100,3 %,
- c) záväzný ukazovateľ **kapitálové výdavky** schválený vo výške 5 000 € bol upravený na 92 890 €, skutočnosť k 31.12.2016 je **92 885 €**, plnenie na 99,9 %,
- d) záväzný ukazovateľ **mzdové prostriedky** vo výške 332 920 € bol upravený na sumu 395 850 €, spolu s mimorozpočtovými prostriedkami vo výške 2 806 € je čerpanie **398 656 €**, percentuálne plnenie je na 100,7 %,
- e) záväzný ukazovateľ **limit zamestnancov** stanovený na 44 predstavuje v priemernom evidenčnom prepočítanom stave hodnotu 43,1.

Tabuľka 10 Záväzné ukazovatele rozpočtu

Ukazovateľ	Klasifikácia	Rok 2016 (v €)
Príjmy ŠR (zdroj 111) Kód programu 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť	kat. 200	24 000
Bežné výdavky spolu	kat. 600	950 726
01.3.3. Iné všeobecné služby, z toho: - mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	kat. 610	332 920
Limit zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme		44

V priebehu roka bolo k schválenému rozpočtu vykonaných **10 rozpočtových opatrení**:

1. **RO č. 1** – zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08T 0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva, v tom *Retrokonverzia knižničného fondu ŠVK – ukončenie*, vo výške **15 000,00 €** na financovanie prioritných projektov;
2. **RO č. 2/ KV** – zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku programovej štruktúry 08T 109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva, v tom *Implementácia RFID technológie v knižnici - 3.etapa* vo výške **50 000,00 €** na financovanie prioritných projektov;
3. **RO č. 3** – zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť vo výške **17 449,00 €**, v tom kat. **610** mzdy, platy, služobné príjmy a OOV vyrovnania **12 930,00 €** a kat. **620** poisťovné a príspevok do poisťovní **4 519,00 €** na krytie zvýšenia stupníc platových taríf;
4. **RO č. 4/KV** – zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku programovej štruktúry 0A9 0605 Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry, investičná akcia č. 28 232 Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry vo výške **7 914,00 €**, úhrada žiadosti o platbu č. 37 ako výsledok opätovnej administratívnej kontroly verejného obstarávania a uznanie výdavkov vo výške 100 %;
5. **RO č. 5** – zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 0A9 0605 Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry, úhrada žiadosti o platbu č. 37 ako výsledok opätovnej administratívnej kontroly verejného obstarávania a uznanie výdavkov vo výške 100 %, priebežná platba kat. 630 tovary a služby celkom **796,50 €**;

6. **RO č. 6** – viazanie rozpočtu bežných výdavkov v hl. kat. 600 vo výške **8 710,50 €** na základe rozhodnutia ministra kultúry SR zo dňa 14.07.2016;
7. **RO č. 7** – zníženie rozpočtu bežných výdavkov o **29 975,50 €** z dôvodu presunu do kapitálových výdavkov;
8. **RO č. 8/KV** – zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov o **29 975,50 €** na financovanie IA č. 28 173 ŠVK PO - Implementácia RFID technológie, prvok 08T 0109 vo výške 30 000 € a zníženie rozpočtu kapitálových výdavkov pri IA č. 32 580 ŠVK PO - Udržateľnosť projektu DICRK o 24,50 € z dôvodu úspory;
9. **RO č. 9** – presun v rámci rozpočtu bežných výdavkov v prvku 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť, zdroj 111 z EK 630 na EK 610 vo výške **50 000 €**;
10. **RO č. 10** – zvýšenie záväzného ukazovateľa príjmov štátneho rozpočtu, zdroj 111 o **40 000 €**.

Tabuľka 11 Štruktúra rozpočtu po úpravách RO

Ukazovateľ	schválený rozpočet	úprava rozpočtu	upravený rozpočet k 31.12.2016
Príjmy celkom	24 000,00	40 00,000	64 000,00
Bežné výdavky spolu, z toho:	950 726,00	-5 440,50	945 285,50
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť, z toho:	950 726,00	17 449,00	938 805,00
- mzdy, platy (610)	332 920,00	12 930,00	345 850,00
08T0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva		15 000,00	15 000,00
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť		-8 710,50	-8 710,50
0A90605 Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry		796,50	796,50
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť, presun z BV na KV		-29 975,50	
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť – kat. 630		-50 000,00	
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť – kat. 610		50 000,00	
Kapitálové výdavky spolu	5 000,00	87 889,50	92 889,50
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť		7 914,00	7 914,00
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť	5 000,00	-24,50	4 975,50
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť		80 000,00	80 000,00
Výdavky vrátane kapitálových celkom	955 644,00	82 449,00	1 038 175,00
Limit zamestnancov	44	-	44

4.2 Príjmy organizácie

Príjmy organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

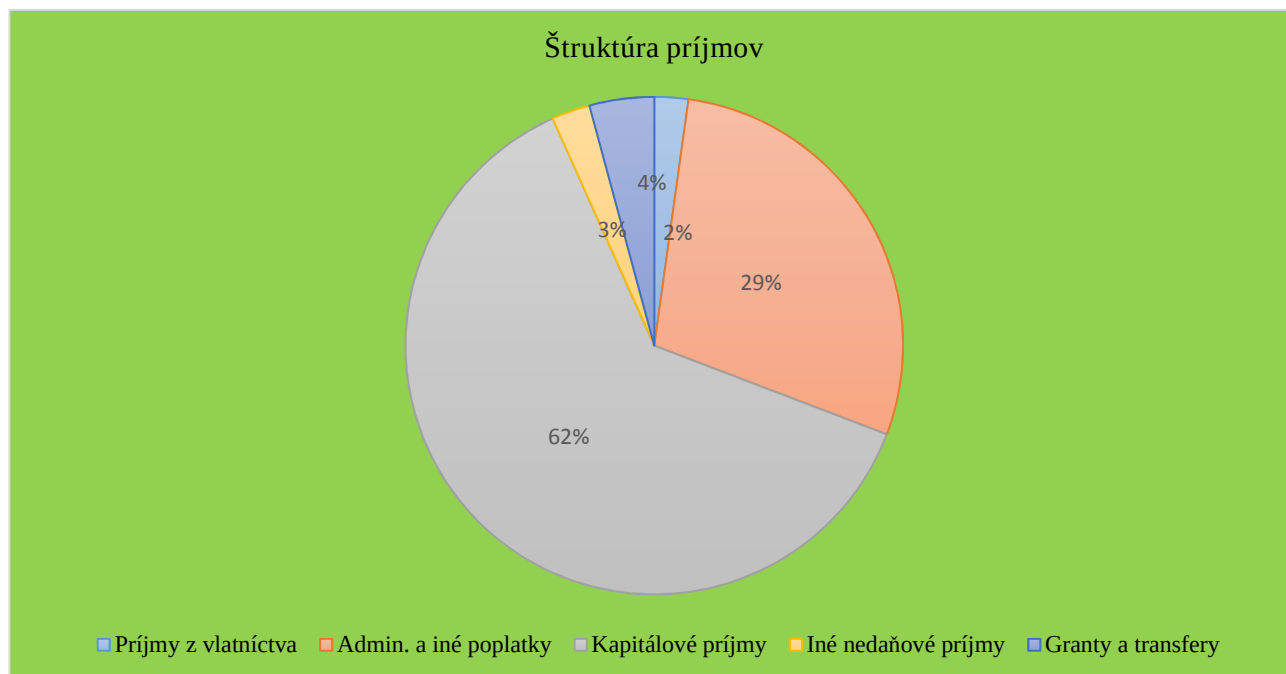
Záväzný ukazovateľ príjmy ŠR (zdroj 111) bol schválený vo výške 24 000 €, rozpočtovým opatrením č. 10 sa upravil na 64 000, dosiahnuté príjmy ku koncu roka v rámci zdroja 111 sú **64 061,27 €**. Celkové príjmy vrátane mimorozpočtových prostriedkov v roku 2016 za organizáciu dosiahli celkovú výšku **66 867,05 €**, čo je plnenie na 104,5 %.

Vývoj plnenia tohto ukazovateľa bol pozitívne ovplyvnený predajom prebytočného nehnuteľného majetku – bývalého skladu knižničného fondu v katastrálnom území Veľký Šariš, ul. Pri ihrisku. Kapitálové príjmy za tento odpredaj v roku 2016 sú 40 000 €. K ďalším mimoriadnym príjmom vo výške 1 770 € patrí odpredaj spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti ½ pozemku o výmere 95 m². Oproti roku 2015 sme zaznamenali **nárast** objemu **príjmov z predaja služieb** v hodnotovom vyjadrení o 1797 €, v percentuálnom vyjadrení ide o 8,5 % nárast. Mierny pokles sme zaznamenali v príjmoch za porušenie predpisov knižničného poriadku oproti roku 2015 o 637 €, čo predstavuje 2%.

Tabuľka 12 Štruktúra príjmov

Ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
Príjmy celkom, z toho:	24 000	64 000	66 867	104,5
200 Nedaňové príjmy celkom, z toho:	24 000	64 000	64 061	100,0
210 Príjmy z vlastníctva majetku	—	1 480	1 480	100,0

220 Príjmy z vlastnej činnosti, z toho:	24 000	19 051,81	19 113	100,3
- pokuty a penále za porušenie predpisov	—	9 862,55	9 863	
- predaj výrobkov, prác a služieb	24 000	9 189,26	9 250	
230 Kapitálové príjmy	—	41 770	41 770	100,0
290 Iné nedaňové príjmy	---	1 698,19	1 698	100,0
300 Granty a transfery	---	---	2 806	---

Graf 2 Štruktúra príjmov a percentuálny podiel jednotlivých druhov príjmov na celkových príjmoch

Tabuľka 13 Plnenie príjmov

Ukazovateľ	Plnenie v €
210 príjmy z vlastníctva majetku, z toho:	1 480
- 212002 z prenajatých pozemkov (krátkodobý prenájom časti pozemku na prevádzkovanie lunaparkov)	150
- 212002 z prenajatých pozemkov (prenájom pozemku na umiestnenie reklamných zariadení podľa zmluvy)	1 330
220 administratívne a iné príjmy, z toho:	19 113
- 222003 z porušenia predpisov (sankcie za oneskorené vrátenie výpožičiek)	9 863
- 223001 z predaja služieb (príjmy za registráciu nových používateľov, reprografické služby, rešerše a poskytovanie medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby)	9 250
230 kapitálové príjmy, z toho:	41 770
- 231 príjem z predaja kapitálových aktív	41 770
290 iné nedaňové príjmy, z toho:	1 698
- 292 ostatné príjmy (z náhrad poistného plnenia, dobropisov, z refundácie nákladov)	1 698
300 granty a transfery:	2 806
- 312011 od ostatných subjektov verejnej správy	2 806

Vyhodnotenie mimorozpočtových príjmov

Mimorozpočtové príjmy v roku 2016 vo výške 2 806 € boli poskytnuté z Národného osvetového centra v Bratislave v rámci partnerstva pri realizácii národného projektu HIS, ktorými boli preplatené výdavky na odmeny na základe dohody o pracovnej činnosti z predchádzajúcich rokov. Použili sa na krytie mzdových výdavkov, prvok programovej štruktúry 0A90609 so zdrojom 13S1,13S2,13S3.

4.3 Výdavky organizácie

Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Celkové rozpočtované výdavky knižnice pre rok 2016 boli vo výške 1 038 175 €, skutočnosť k 31.12.2016 bola **1 040 976 €**. Výdavky boli čerpané na úhradu miezd, odvodov, nákup materiálov a služieb zabezpečujúcich bezproblémový chod knižnice, vrátane výdavkov na udržateľnosť projektu v rámci OPIS PO2.

Čerpanie bolo členené na:

- bežné výdavky 948 091 €
- kapitálové výdavky 92 885 €

a) čerpanie bežných výdavkov celkom:

Finančné prostriedky vo výške 948 091 € boli použité na bežnú činnosť knižnice, na výplatu miezd a odvodov do poisťovních fondov, na nákup energií, materiálov a rôznych služieb pre zabezpečenie bezproblémovej prevádzky knižnice, vrátane výdavkov na udržateľnosť projektu v rámci OPIS PO2.

610 Mzdy v hodnote **398 656 €** boli použité na výplatu tarifných miezd, osobných príplatkov, príplatkov za riadenie, príplatok za vedenie vozidla, nadčasovú prácu a na mimoriadne odmeny pre zamestnancov knižnice, z toho **395 850 €** z vlastného rozpočtu (**zdroj 111**) a **2 806 €** z mimorozpočtových prostriedkov (**zdroj 13S**).

620 Poistné a príspevkov do poisťovní v sume **147 038 €** boli použité v zákonom stanovenej výške

630 Tovary a služby v hodnote **400 342 €** boli použité na tieto účely:

Tabuľka 14 Čerpanie výdavkov v položke Tovary a služby (630)

Pol. Názov	upravený rozpočet	čerpanie k 31.12.2016	% čerpania
631 Cestovné výdavky	1 974	1 974	100,0
632 Energie, voda, komunikácie	56 874	56 874	100,0
633 Materiál a dodávky	95 079	95 079	100,0
634 Dopravné	8 536	8 536	100,0
635 Rutinná a štandardná údržba	27 479	27 479	100,0
636 Nájomné za nájom	98 421	98 421	100,0
637 Ostatné tovary a služby	111 979	111 979	100,0
Tovary a služby spolu	400 342	400 342	100,0

631 Cestovné výdavky v sume 1 974 € boli vyplatené ako cestovné náhrady pri tuzemských pracovných cestách v sume 1 039 € a 2 zahraničných pracovných cestách v sume 935 €.

632 Energie, voda, komunikácie: suma 56 874 € bola čerpaná v týchto podpoložkách:

- 632001 – Energie: 43 280 €
- 632002 – Vodné, stočné: 2 619 €
- 632003 – Poštové a telekomunikačné služby: 8 461 €
- 632004 – Komunikačná infraštruktúra: 2 514 € (poplatky za užívanie rezortných komunikačných a mobilných internetových sietí)

633 Materiál: v rámci celej položky bolo čerpanie vo výške 95 079 €, ktoré boli použité v týchto podpoložkách:

- 633001 – Interiérové vybavenie: 528 € na nákup kancelárskych stoličiek, koberca, kvetináčov a stojanov na dáždnyky na oddelenie služieb;
- 633002 – Výpočtová technika: 2 569 € na nákup PC a UPS, CD, DVD a konektorov;
- 633003 – Telekomunikačná technika: 833 € na výmenu 8 ks mobilných telefónov;
- 633004 – Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenia, technika, náradie: 1 916 € na nákup polarizačných filtrov do kamery, kávovaru, prietokový ohrievač, detektor kovov;
- 633005 – Špeciálne stroje, prístroje, zariadenia, technika: 2 773 € na komponenty pre dochádzkový systém

- 633006 – Všeobecný materiál: 8 987 €, nákup čipových kariet, tonerov, kancelárskych a čistiacich potrieb, kabeláže na internetové pripojenie v skladoch knižničného fondu, LED žiaroviek a trubíc, košov na prevoz kníh, popisovače, kalendáre;
- 633007 – Špeciálny materiál: 1 473 € na nákup materiálov pre knihársku dielňu;
- 633009 – Knihy, časopisy, noviny: suma 73 604 € bola čerpaná na bežné nákupy periodickej a neperiodickej literatúry;
- 633010 – Pracovné odevy, obuv a PP: 265 €;
- 633013 – Softvér: 1 080 €, softvér pre dochádzkový systém, softvér pre prepis reči;
- 633016 – Reprezentačné: 254 €;

Čerpanie v rámci EK 633 v prvku 0A90605, zdroj 13S predstavuje výšku 797 €.

634 Dopravné – čerpanie 8 536 € bolo použité na nákup pohonných hmôt, úhradu havarijného a povinného zmluvného poistenia áut, údržbu áut, STK, diaľničné známky;

635 Rutinná a štandardná údržba: 27 479 € bolo použitých na kalibrovanie UPS, opravu prietokového ohrievača, vodovodnej batérie, kávovaru, klimatizačnej jednotky, kotolne, komínovej kaskády pre plynové kotly, opravu fasády po znehodnotení graffiti maľbami, opravu dverí na DICRK a na Hlavnej ul., opravu podlahy a aktualizáciu softvéru;

636 Nájomné za prenájom skladov kníh, mobilného regálového systému, poštového priečinku a kopírovacieho stroja bolo čerpané v sume 98 421 €;

637 Služby: výdavky v sume 111 979 € boli čerpané na:

- 637001 – Školenia, kurzy, semináre, konferencie: 715 €, školenie ohľadom legislatívnych zmien v oblasti registratúry, školenie k prvej pomoci prostredníctvom SČK, účastnícky poplatok pre 4 zamestnancov na seminári Bibliosféry k digitalizácii procesov v knižniciach;
- 637002 – Konkurzy a súťaže: 2 141 € na vyplatenie odmien podľa zmluvy na základe autorského zákona za umelecký výkon, vernisáž výstavy, za dodanie zbierky básní rómskeho autora, za ilustrácie do vydanie zbierky básní, hudobné vystúpenie a prednes básní v rámci audionahrávky pri tvorbe „živej knihy“ – činnosti odborného pracoviska DICRK;
- 637003 – Propagácia, reklama: 3 627 € inzercia v Zlatých stránkach, poplatok za doménu, za doplnenie funkcionality a zmenu vizualizácie portálu;
- 637004 – Všeobecné služby: 33 015 € revízie elektrických a plynových zariadení, komínov, bleskozvodov, zabezpečovacieho systému, polygrafické práce, grafické spracovanie publikácie, maintenance zariadení obstaraných v rámci OPIS PO 2;
- 637005 – Špeciálne služby: 9 827 € za právne služby, ochranu objektov, služby BOZP, PO, strih 3D záznamov, dramaturgia;
- 637011 – Štúdie, expertízy, posudky: 412 € bolo použitých na znalecký posudok hodnoty prebytočného nehnuteľného majetku štátu určeného na odplatný prevod – bývalé sklady kníh;
- 637012 – Poplatky a odvody: 334 € poplatky do umeleckých fondov, LITA, bankové poplatky,
- 637014 – Stravovanie: suma 22 483 € použitá ako príspevok zamestnávateľa na stravovanie zamestnancov v zmysle zákona;
- 637016 – Prídely do SF: 5 327 €;
- 637023 – Kolkové známky: 22 € na výpis z listu vlastníctva (2x) a výpis katastrálnej mapy (2x) ku stavebnému povoleniu pri realizácii stavebných úprav oddelenia služieb;
- 637027 – Odmeny na základe dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru: suma 27 451 €, ide o zamestnancov vykonávajúcich nasledovné činnosti – upratovanie, kúrenie, odosielanie poštových zásielok a transfer materiálov medzi prevádzkami knižnice, manažérske činnosti pre udržateľnosť projektu v rámci OPIS PO 2, korektúry, resumé a recenzie pri edičnej činnosti, realizáciu prioritného projektu Retrokonverzia knižničného fondu;
- 637035 – Dane: 6625 € daň z nehnuteľnosti, poplatky RTVS, vývoz odpadu.

640 Bežné transfery vo výške 2 055 € boli použité na členské príspevky a nemocenské dávky.

b) čerpanie kapitálových výdavkov celkom:

Knižnica v roku 2016 čerpala kapitálové výdavky vo výške 92 885 €, z toho 4 976 € v rámci prvku programovej štruktúry 08S 0105 na nákup statívu pre kameru oddelenia DICRK, 79 995 € na realizáciu stavebných úprav oddelenia služieb v rámci prvku programovej štruktúry 08T 0109 formou prioritného projektu a 7 914 € predstavuje čerpanie v prvku 0A9 0605 – ide o refundáciu výdavkov z obdobia implementácie národného projektu Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry.

Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

a) 01.3.3. – Iné všeobecné služby spolu 925 063 €

Tabuľka 15 Bežné výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	610	Mzdy, platy a OOV	380 423	380 423
0A90609	13S1 M	610	Mzdy, platy a OOV		2 113
0A90609	13S2 M	610	Mzdy, platy a OOV		373
0A90609	13S3 M	610	Mzdy, platy a OOV		320
		610	Mzdy, platy a OOV	380 423	383 229
08S0105	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	138 167	138 167
08T0109	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	3 474	3 474
		620	Poistné a príspevky do poisťovní	141 641	141 641
08S0105	111	630	Tovary a služby	385 815	385 815
08T0109	111	630	Tovary a služby	11 526	11 526
0A90605	13S1	630	Tovary a služby	600	600
0A90605	13S2	630	Tovary a služby	106	106
0A90605	13S3	630	Tovary a služby	91	91
		630	Tovary a služby	398 138	398 138
08S0105	111	640	Bežné transfery	2 056	2 056
		600	Bežné výdavky spolu	925 063	925 063

b) 01.3.3 Iné všeobecné služby, kapitálové výdavky spolu 92 885 €

Tabuľka 16 Kapitálové výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	710	Obstarávanie kapitálových aktív	4 976	4 976
08T0109	111	710	Obstarávanie kapitálových aktív	80 000	79 995
0A90605	13S1	710	Mzdy, platy a OOV	5 960	5 960
0A90605	13S2	710	Mzdy, platy a OOV	1 052	1 052
0A90605	13S3	710	Mzdy, platy a OOV	902	902
		700	Kapitálové výdavky	92 890	92 885

c) 08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva, bežné výdavky 23 028 €

Tabuľka 17 Bežné výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	610	Mzdy, platy a OOV	15 427	15 427
		610	Mzdy, platy a OOV	15 427	15 427
08S0105	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	5 397	5 327
		620	Poistné a príspevky do poisťovní	5 397	5 397
08S0105	111	630	Tovary a služby	2 204	2 204
		630	Tovary a služby	2 204	2 204
		600	Bežné výdavky spolu	23 028	23 028

Vyhodnotenie plnenia programovej štruktúry

Tabuľka 18 Bežné výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	929 488	929 488
08T0109	111	Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva	15 000	15 000
0A90605	13S1	Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry	600	600
0A90605	13S2	Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry	106	106
0A90605	13S3	Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry	91	91
0A90609	13S1	Harmonizácia informačných systémov		2 113
0A90609	13S2	Harmonizácia informačných systémov		373
0A90609	13S3	Harmonizácia informačných systémov		320
		Spolu	945 285	948 091

Tabuľka 19 Kapitálové výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	4 976	4 976
08T0109	111	Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva	80 000	79 995
0A90605	13S1	Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry	5 960	5 960
0A90605	13S2	Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry	1 052	1 052
0A90605	13S3	Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry	902	902
		Spolu	92 890	92 885

Knižnica v roku 2016 cez prioritné projekty v prvku **08T0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva** financovala 2 projekty:

1. *Retrokonverzia knižničného fondu – ukončenie.* Realizáciou projektu sa dosiahla 100 % dostupnosť knižničného fondu prostredníctvom on-line katalógu, zvýšila sa informovanosť používateľov o dostupnosti jednotlivých exemplárov, a tým sa zvýšil komfort výpožičných služieb. Finančné prostriedky z celkovej sumy 15 000 € boli **vyčerpané** v sume **14 999,99 €**.
2. *Implementácia RFID technológie v knižnici – 3. etapa* v rámci ktorej boli zrealizované interiérové úpravy oddelenia knižnično-informačných služieb za účelom zmodernizovania priestorov a vytvorenia vhodných podmienok na osadenie samoobslužného systému na vrátenie dokumentov a samoobslužného automatu na realizáciu výpožičiek. Finančné prostriedky neboli dočerpané vo výške 4,77 EUR, **čerpanie je 79 995,23 €**.

Výdavky knižnice na financovanie udržateľnosti NP Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry

Národný projekt **Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry** v rámci Operačného programu informatizácia spoločnosti prioritná os 2 „Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry“ spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja bol vecne ukončený 31.10.2014. Finančné ukončenie bolo uzavreté 16.06.2015, čím sa projekt dostal oficiálne do obdobia trvalej udržateľnosti. Rok 2016 bol druhým rokom obdobia udržateľnosti.

Čerpanie v roku 2016 zo zdrojov 13S1,13S2,13S3 bolo na základe výsledkov opätovnej administratívnej kontroly verejného obstarávania „Výpočtová technika a budovanie dátových skladov“, ktorá uznala oprávnenosť nákladov vo výške 100%.

Na financovanie projektu v roku 2016 za zdroj 111 sa využívali finančné prostriedky nasledovne:

Tabuľka 20 Prehľad čerpania výdavkov v období udržateľnosti k 31.12.2016

v €

Položka EK	Rozpočet	Skutočnosť 2016	% plnenia
610	99 000	99 000	100
620	33 990	33 941	99,9
630	73 010	76 078	104,2
v tom: 631	1 450	509	35
632	25 713	24 839	97

633	1 955	2 217	113
634	1 144	1 838	160
635	14 220	4 694	33
636	-	330	-
637	28528	41 651	146
640	1000	133	13,0
600 spolu	207 000	209 152	101
700 spolu	5 000	4 976	99,5
600+700 celkom	212 000	214 128	101,0

V rámci čerpania bežných výdavkov najväčší podiel predstavuje spotreba energií a v rámci služieb výdavky na maintenance zariadení.

Hlavným poslaním odborného pracoviska dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry je najmä dokumentácia živých prejavov rómskej kultúry a ich virtuálna prezentácia. Dokumentovanie prejavov rómskej kultúry začína mapovaním a identifikáciou rôznorodých prejavov rómskej kultúry. Nasleduje zber materiálu v teréne, spracovanie, uchovávanie a sprostredkovanie vzniknutých digitálnych kultúrnych objektov. Proces digitalizácie je časovo náročný, pretože sa tvorí úplne nový obsah s požadovanou umeleckou hodnotou. Osobný umelecký vklad tvorcov je pridanou hodnotou každého vzniknutého kultúrneho objektu.

Vyhodnotenie mimorozpočtových výdavkov

Mimorozpočtové výdavky knižnica čerpala v rámci partnerstva pri realizácii národného projektu HIS od Národného osvetového centra, zdroj 13S1 v sume 2 805,78 €, zdroj 13S2 1 493 € a zdroj 13S3 1 280 €. Prostriedky v celkovej výške 2 805,78 € boli použité na vykrytie mzdových potrieb.

Vyhodnotenie čerpania finančných prostriedkov na zahraničné aktivity

Knižnica čerpala výdavky na dve zahraničné cesty:

1. Formou aktívnej účasti na seminári Ars Quaerendi v Krakowe. Cesta bola využitá aj na individuálnu heuristiku fondov dvoch inštitúcií Biblioteka Jagiellonska a Biblioteka Ksiazat Czartoryskich. Vytvorili sa možnosti spolupráce v oblasti výmeny dokumentov, edičných výstupov, informácií o realizovaných vedeckých podujatiach, možnosť výmenných pobytov zamestnancov spojených s bádáním vo fondoch a slavistických databázach.
2. Účasťou na medzinárodnom knižnom veľtrhu „Svět knihy“ v Prahe. Prínosom je nadviazanie kontaktov v oblasti knižného trhu, získanie informácií o vydavateľoch a knihách. Výdavky na obe zahraničné aktivity sú celkovo 935,30 €.

4.4 Finančné operácie

Finančné operácie v hlavnej kategórii 400 a 500 ekonomickej rozpočtovej klasifikácie sa v roku 2016 nerealizovali.

4.5 Účty mimorozpočtových prostriedkov

Počiatkový stav na účte sociálneho fondu bol **6 054 €**, príjmy tvoril odvod z objemu vyplatených miezd vo výške 1,5 %, čo predstavovalo **5 327 €**. Výdavky z účtu sociálneho fondu v priebehu roka mali celkovú hodnotu **7 880 €** a boli použité ako príspevok na stravovanie zamestnancov, na regeneráciu pracovnej sily, príspevok pri narodení dieťaťa a na mikulášske balíčky. **Konečný stav** sociálneho fondu k 31. 12. 2016 je **3 501 €**.

Depozitný účet nemal v roku 2016 žiadne obraty.

5. PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE

Knižnica nečerpala finančné prostriedky z rozpočtu Európskej únie ani iné prostriedky zo zahraničia.

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

6.1 Organizačná štruktúra

Odborná činnosť knižnice bola zabezpečovaná v zmysle organizačnej štruktúry a organizačného poriadku, ktorý podrobnejšie definuje pracovnú náplň jednotlivých útvarov, zodpovednosť a povinnosti ich zamestnancov, pričom jednotlivé oddelenia zodpovedali predovšetkým za:

1. dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry (5 zamestnancov):

- a) mapovanie a dokumentovanie prejavov živej rómskej kultúry v rámci celého Slovenska, zber dát a dokumentov, odbornú evidenciu a spracovanie získaných dát a dokumentov,
- b) budovanie geografickej databázy informácií z oblasti rómskej kultúry – mapová služba,
- c) podieľa sa na edičnom spracovaní získaných kultúrnych objektov a dát v oblasti rómskej kultúry,
- d) organizovanie kultúrnych, vzdelávacích, popularizačných a prezentačných podujatí so vzťahom k rómskemu etniku na celoslovenskej i medzinárodnej úrovni, atď.;

2. oddelenie akvizície a spracovania fondov (7 zamestnancov):

- a) akvizíciu dokumentov do knižničného fondu, medzinárodnú výmenu dokumentov, kontrolu dodávania povinných výťažkov, akvizíciu domácej i zahraničnej periodickej literatúry a jej evidenciu,
- b) spracovanie všetkých získaných dokumentov,
- c) analytické spracovanie seriálov,
- d) vyradovanie dokumentov z knižničného fondu, atď.;

3. oddelenie ekonomiky a prevádzky (3,5 zamestnanca):

- a) ekonomickú agendu súvisiacu s prevádzkou knižnice a so systémom Štátnej pokladnice,
- b) mzdovú a odvodovú agendu zamestnancov,
- c) správu všetkých objektov a ochranu majetku knižnice,
- d) prevádzku a údržbu motorových vozidiel, expedíciu a prísun poštových zásielok,
- e) hotovostné operácie knižnice, atď.;

4. oddelenie historických knižničných fondov (4 zamestnanci):

- a) budovanie historických knižničných fondov, ich odborné analytické spracovanie,
- b) edičnú, publikačnú činnosť a prezentáciu knižnice v oblasti dejín knižnej kultúry,
- c) poskytovanie knižnično-informačných služieb súvisiacich s historickým knižničným fondom, atď.;

5. oddelenie informačných technológií (4 zamestnanci):

- a) zabezpečovanie systémovej analýzy knižničných procesov, rozvoj, údržbu a prevádzku počítačov, lokálnych sietí a pripojenia knižnice na internet,

- b) implementáciu, koordináciu nasadzovania a prevádzku knižnično-informačného systému a ďalšieho softvéru používaných vo všetkých organizačných útvaroch knižnice,
- c) dodržiavanie štandardov v oblasti IT, určuje pravidlá a režimy práce s prostriedkami IT, dodržiavanie licencií a zmlúv, atď.;

6. oddelenie knižnično-informačných služieb (11 zamestnancov):

- a) poskytovanie knižnično-informačných služieb v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v platnom znení, realizáciu služieb všetkých študovní, prístup k internetu a elektronickým informačným zdrojom,
- b) poskytovanie konzultačných služieb a realizáciu informačnej výchovy, atď.;

7. oddelenie ochrany fondov (7 zamestnancov):

- a) správu, ochranu, prísun a odsun knižničného fondu ŠVK, starostlivosť o sklady,
- b) revíziu knižničného fondu,
- c) preventívnu starostlivosť o dokumenty, väzbu periodík, základnú ochranu historických tlačí, atď.;

8. útvar riaditeľa (1,5 zamestnanca):

- a) manažovanie knižnice v súlade s príslušnými právnymi predpismi,
- b) evidenciu písomností v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, správu archívu, spisového protokolu, evidenciu a správu majetku organizácie, prevádzka vzdelávacieho centra,
- c) realizáciu kontrolnej činnosti,
- d) správu agendy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany, civilnej obrany a utajovaných skutočností,
- e) personálnu evidenciu a pracovnoprávnú agendu, vykonávanie úloh v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti o zamestnancov,
- f) zabezpečovanie právnych služieb,
- g) riadenie a publicitu národného projektu počas udržiateľnosti.

6.2 Stav zamestnancov

Závazný limit zamestnancov pre rok 2016 bol stanovený vo výške 44, priemerný evidenčný prepočítaný počet zamestnancov bol 43,1.

V roku 2016 (v septembri a novembri) odišli na materskú dovolenku 2 zamestnankyne. Na obdobie zastupovania počas materskej dovolenky bola v novembri prijatá 1 zamestnankyňa. Náhrada za 2. zamestnankyňu nebola do konca roka prijatá. Dohoda o vykonaní práce bola celkove uzatvorená so 16-timi zamestnancami (na vypracovanie recenzentského posudku, resumé a jazykovú korektúru pri spracovaní edičných titulov, na retrospektívne spracovanie záznamov o knižničných dokumentoch do elektronickej podoby, na inštaláciu internetovej kabeláže v budove skladov, na maliarske práce v interiéri a exteriéri budovy služieb, na účasť projektového manažéra na Rezortnej koordinačnej skupine projektov v rámci OPIS PO2) a práce na dohodu o pracovnej činnosti vykonávalo 11 zamestnancov (na upratovacie práce – viacnásobná výmena, výkon kuriča, na aktivity súvisiace s národným projektom Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry v období udržiateľnosti, na spracovanie a odosielanie poštových zásielok).

Knižnica vlani zamestnávala 7 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou, 1 zamestnanec pracoval na skrátený pracovný úväzok. Priemerný vek zamestnancov bol 45,45 roka. Týždenný pracovný čas bol v zmysle prijatej kolektívnej zmluvy 37,5 hodiny.

Tabuľka 21 Limit zamestnancov - vývoj

Stav	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
fyzický	38	36	36	36	35	39	45	45	43	44
prepočítaný	37	34,5	35,5	35,7	34,7	37,3	44	44,9	42,4	43,1

Tabuľka 22 Veková štruktúra zamestnancov k 31.12.2016

18r.-25r.	26r.-30r.	31r.-35r.	36r.-40r.	41r.-45r.	46r.-50r.	51r.-55r.	56r.-60r.	nad 60r.
1	2	4	7	8	4	7	6	4

Tabuľka 23 Vzdelanostná štruktúra zamestnancov k 31.12.2016

Vysokoškolské (VŠ)	z toho VŠ knihovnícke	Úplné stredné odborné (ÚSO)	z toho ÚSO knihovnícke	Stredné odborné (SO)
27	7	12	1	4

Tabuľka 24 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov k 31.12.2016

Zaradenie	Počet celkom	VŠ	ÚSO	SO
vedúci zamestnanci	7	6	1	-
odborní knihovnícki zamestnanci	26	19	7	-
administratívni zamestnanci	4	1	3	-
ostatní, manuálne pracuj. zamestnanci	6	1	1	4
SPOLU	43	27	12	4

6.3 Priemerná mzda

Závazný ukazovateľ čerpania mzdových prostriedkov v pôvodnej výške 332 920 € bol zvýšený rozpočtovými opatreniami na **395 850 €**, tento limit bol dodržaný a **priemerná mesačná mzda pri fyzickom stave** k 31.12.2016 činila **767 €** na zamestnanca. Pri započítaní mimorozpočtových prostriedkov vo výške 2 806 € použitých na krytie mzdových výdavkov predstavuje priemerná mzda hodnotu 771 €. Zamestnanci boli odmeňovaní v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. v novelizovanom znení a bol im poskytovaný základný tarifný plat, osobný príplatok, príplatok za riadenie, príplatok za zmenu, príplatok za vedenie vozidla, príplatok za nadčas u 1 zamestnanca a koncoročné odmeny.

Tabuľka 25 Vývoj priemernej mzdy v €

Priem. mzda	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
v SR	669	723	744	769	786	805	824	858	883	889*
v ŠVK	505	571	580	625	656	660	762	667	722	767

* 3. Q. 2016 (Zdroj: Štatistický úrad SR)

Priemerná mzda zamestnancov knižnice v roku 2016 bola na úrovni 86 % priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve. Pri poskytnutom limite mzdových prostriedkov však predstavuje len 631 €, čo je necelých 71 % priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR.

6.4 Personálna politika, sociálna starostlivosť

V oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti knižnica umožnila zamestnancom reštauračné stravovanie poskytovaním stravovacích poukázok preventívne lekárske prehliadky a vstupné lekárske prehliadky nových zamestnancov.

Na rok 2016 bola **podpísaná Kolektívna zmluva** s odborovou organizáciou pôsobiace v knižnici, v ktorej boli dohodnuté, resp. spresnené niektoré ustanovenia pracovného poriadku knižnice ako aj premietnuté ustanovenia vyššej kolektívnej dohody uzatvorenej pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v platnom znení, napr. pružný pracovný čas, 7,5 hodinový pracovný čas, 5 dní dovolenky navyše, percentuálna úprava náhrad v čase pracovnej neschopnosti, podmienky tvorby a čerpania sociálneho fondu a pod.

V súlade s kolektívnou zmluvou a v záujme starostlivosti o psychickú pohodu zamestnancov sa v spolupráci s odborovou organizáciou uskutočnili:

1. **športovo-rekreačný deň** pre všetkých zamestnancov (01.07.2016),
2. **zájazd do Oswienčimu a Krakova** pre záujemcov (30.09.2016),
3. **... a možno príde aj Mikuláš!** – podujatie pre deti zamestnancov (02.09.2016),
4. **Vianočný večierok** pre všetkých zamestnancov (16.12.2016).

Vedenie ŠVK rozhodlo uskutočniť **adventné posedenie pre bývalých zamestnancov**, ktorí z knižnice odišli do starobného alebo plného invalidného dôchodku. Posedenie s prezentáciou o činnosti knižnice a jej praco-
vísk sa uskutočnilo 08.12.2016.

Obrázok 5 Športový deň ŠVK 2016

6.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia, požiarne ochrana

Snaha knižnice v starostlivosti o zamestnancov bola orientovaná na vytvorenie lepších pracovných podmienok, čo sa prejavilo hlavne v skvalitnení pracovného prostredia dodržiavaním zákonných predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany.

V oblasti **bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany** boli činnosti zabezpečované zmluvne prostredníctvom dodávateľských služieb realizované spoločnosťou Falck Fire Services, a.s. Bratislava, s ktorou uzatvorila začiatkom roka 2015 zmluvu na 24 mesiacov. Počas roka boli vykonané úlohy, ktoré vyplývajú zo zákonných opatrení:

- aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie,
- vstupné školenia u novoprijatých zamestnancov,
- verejná komplexná previerka BOZP s opatreniami a ich následným odstránením,
- poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov v zmysle internej smernice,
- vypracovanie smerníc pre dodržiavanie základných povinností v oblasti BOZP v zmysle zákona č. 367/2001 Z. z.

Obrázok 6 ...a možno príde aj Mikuláš! . podujatie pre deti zamestnancov

V roku 2016 boli v oblasti **požiarnej ochrany** realizované úlohy v zmysle platných vyhlášok. Úlohy sa plnili najmä v týchto oblastiach:

- aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie,
- vstupné školenia novoprijatých zamestnancov,
- revízia ručných hasiacich prístrojov a hydrantov,
- kontrola depozitárov kníh a ostatných priestorov v rámci prevencie,

5. periodické školenie zamestnancov o ich povinnostiach pri vzniku požiaru a úlohy vyplývajúce z požiarnych poplachových smerníc a evakuačných plánov,
6. školenie členov protipožiarnych hliadok, ich pripravenosť preverená cvičným požiarom poplachom.

Dodávateľ v priebehu roka 2016 zabezpečil školenie pre 3 novoprijatých zamestnancov a v závere roka pravidelné školenie v oblasti BOZP a PO pre všetkých zamestnancov knižnice.

7. ZÁVER

Silné stránky

1. Skutočným pozitívom v prevádzke knižnice je fakt, že **celý knižničný fond je umiestnený na jednom mieste** v priestoroch, ktoré sú vyhovujúce z pohľadu statiky, vnútornej dispozície ako aj ostatných podmienok (objekt je suchý a vykurovaný). V objekte sa nachádzajú aj kancelárske priestory zamestnancov OOF, kde sú zabezpečené všetky podmienky pre výkon ich práce, najmä prístup na internet, čím sa zabezpečil prístup do KIS Virtua a tlač žiadaniek priamo zo systému.

Význam jedného skladu spočíva aj v tom, že knižnica počas svojej 65-ročnej existencie mala svoje fondy uložené vo viacerých objektoch, ktoré boli dislokované vo vzdialenosti od 2-10 km od knižnice. Nápor, personálny, materiálny aj finančný, na dennú prevádzku bol preto značný. Jeden sklad tieto problémy odbúral, avšak jeho negatívom je to, že je prenášaný.

2. Za silnú stránku možno považovať **stály záujem o výpožičné služby** knižnice, o čom svedčí **najväčší počet transakcií** v rámci vedeckých knižníc vykonaných cez KIS Virtua a druhý najväčší počet v rámci všetkých knižníc participujúcich na tvorbe spoločnej databázy. Túto skutočnosť potvrdzujú výstupy dodané zo SNK, generované priamo zo systému.

Slabé stránky

1. **Za najslabšiu stránku knižnice**, ktorá výrazne ovplyvňuje všetky činnosti knižnice a finančné nároky, možno **považovať jej priestorové možnosti a dislokáciu pracovísk**. Rozširovaním činnosti, implementáciou technológií a zväčšovaním knižničného fondu sa rozširoval počet objektov, ktoré knižnica potrebovala na svoju prevádzku. Často však objekty (napr. rodinné domy alebo pamiatkové objekty), ktoré knižnica získala do správy, boli len núdzovým riešením konkrétnej situácie a nespĺňali nároky a požiadavky modernej knižnice. Situácia sa začala výrazne zhoršovať najmä od 90. rokov minulého storočia.

V súčasnosti má knižnica prevádzku v štyroch objektoch, z ktorých jeden je prenajatý (sklad KF). Negatív tohto stavu je viacero: od nevhodnosti samotných objektov a ich dispozičných riešení pre knižničné účely, dislokácie jednotlivých prevádzok, cez stratu času pri presunoch zamestnancov, až po finančné výdavky na prenájom, neustále riešenie havarijných situácií a opráv.

V minulosti boli snahy o komplexné riešenie priestorovej situácie výstavbou účelovej budovy knižnice alebo rekonštrukciou väčšieho objektu v centre mesta (v 70. aj 80. rokoch). Naposledy v rokoch 2004-2008, keď knižnica získala do správy stavebný pozemok na účely novostavby v širšom centre mesta, realizovala súťaž návrhov a spracovala stavebný zámer, ktorý prešiel štátnou expertízou. Vzhľadom na finančnú krízu boli ďalšie kroky v pokračovaní tejto investičnej akcie pozastavené.

Za veľmi zložitú bola považovaná prevádzka skladov (staré nerekonštruované objekty rodinných domov alebo kultúrnych pamiatok v zlom až havarijnom stave), ktorú knižnica vyriešila prenájomom objektu na uloženie fondu. Z pohľadu hospodárenia nie je prenájom priestorov ideálnym stavom, ale vzhľadom na absenciu iných riešení bol v danom čase jediným možným. Do budúcnosti však z hľadiska efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné naozaj uvažovať nad tým, ako zabezpečiť vlastný priestor pre uloženie fondu a v tejto súvislosti **za úvahu stojí možné odkúpenie prenájmaného objektu**, ktorý už dnes spĺňa väčšinu podmienok pre dobrý depozit knižničného fondu, alebo aj plánovať a realizovať výstavbu novej knižnice.

2. Z pohľadu ľudských zdrojov za druhú **slabú stránku možno považovať mzdové ohodnotenie** zamestnancov knižnice. Limit schválených prostriedkov je postačujúci len na tarifné mzdy a povinné zákonné príplatky. Objem mzdových prostriedkov ako zdroj na motiváciu a odmeňovanie zamestnancov je knižnica nútená riešiť šetrením bežných výdavkov a predkladať žiadosť o ich preklasifikovanie.

Knižnica si nemôže dovoliť uvažovať o ďalších benefitoch v sociálnej oblasti (napriek každoročným návrhom odborovej organizácie), napr. príspevkom na doplnkové dôchodkové sporenie (tzv. tretí pilier), pretože mzdový fond na to nestačí.

Ako už bolo spomenuté aj v kapitole 6. Personálne otázky, priemerná mesačná mzda dosiahnutá v roku 2016 je na úrovni 86 % priemernej mzdy v hospodárstve SR. Zarážajúca je však aj skutočnosť, že 61 % zamestnancov knižnice má vysokoškolské vzdelanie a zamestnancov so stredoškolským vzdelaním, ktorí vykonávajú manuálne činnosti, je minimum (10 %), čo priemernú mzdu ovplyvní naozaj len minimálne. Preto okrem chýbajúcich zdrojov na motiváciu a odmeňovanie je dôležitá aj výška tabuľkových tarifných plátov, ktorá je síce každoročne valorizovaná v dôsledku kolektívneho vyjednávania, avšak roky nízkych valorizácií sa odrážajú aj v nízkych tarifných plátoch. Nástupný plat absolventa vysokej školy sa pohybuje od 438 € do 560 € v závislosti od pracovnej pozície a tomu prislúchajúcej platovej triedy a plat zamestnanca po 20 rokoch praxe od 596 € do 713 €.

ŠTATISTIKA VÝKONOV ŠVK

Príloha

Ukazovateľ	Merná Jednotka	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016
AKVIZÍCIA A SPRACOVANIE				
CELKOVÝ STAV FONDU	kn. j.	568 313	580 107	602 600
Ročný prírastok, z toho:		11 960	12 200	12 200
– knihy	kn. j.	10 266	10 180	10 162
– periodické dokumenty		1 632	1 862	1 790
– špeciálne dokumenty		62	158	248
Ročný prírastok, z toho:		11 960	12 200	12 200
– nákup		5 167	5 561	4 818
– povinný výťah		3 756	4 004	4 779
– dary	kn. j.	2 965	2 461	2 396
– výmena		55	57	52
– digitálne kultúrne objekty		17	88	124
– vlastné publikácie		0	12	8
– bezodplatný prevod, náhrady		0	17	23
Úbytky knižničného fondu	kn. j.	381	406	180
Spracovanie nových prírastkov	záznamy	11 960	12 200	12 200
Analytické spracovanie	záznamy	2 987	2 428	1 416
Spracovanie HKF	tituly	768	987	1 515
Retrospektívne spracovanie	kn. j.	1 253	2 110	---
Edičná činnosť	tituly	4	3	3

KNIŽNIČNO-INFORMAČNÉ SLUŽBY				
REGISTROVANÍ POUŽÍVATELIA		8 842	8 203	6 362
POČET NÁVŠTEVNÍKOV celkom, z toho:		441 523	320 083	376 603
– požičovňa	Osoby	74 648	65 480	69 039
– študovne		9 998	9 006	7 467
– OPAC, webstránka		356 118	243 868	298 411
– podujatia		759	1 729	1 686
VÝPOŽIČKY celkom, z toho:		268 300	261 146	269 259
– absenčné	kn. j.	220 147	217 718	228 018
– prezenčné		48 153	43 428	41 241
MVS a MMVS celkom, z toho:		6 111	4 619	3 761
- MVS iným knižniciam		5 499	4 128	3 161
- MVS z iných knižníc		558	437	563
- MMVS z iných knižníc		44	45	31
- MMVS iným knižniciam		10	9	6
Podujatia pre verejnosť celkom, z toho:		112	142	147
– výstavy, besedy, prednášky	počet	35	50	55
– výstavky nových kníh		46	47	47
– informačná výchova		30	41	43
Odborné podujatia		1	4	2
OCHRANA FONDŮV				
Prijaté žiadanky celkom, v tom:	počet	98 153	81 380	84 200
– elektronickou poštou		94 327	76 388	79 887
– na historické dokumenty		1 311	2 192	2 648
Knihviazačské a knihárske práce, z toho:	počet	2 965	2 770	3 020
– oprava dokumentov	kn. j.	1 058	868	1 210
– väzba novín a časopisov	zv.	1 907	1 902	1 810
INFORMAČNÁ ČINNOSŤ				
Informačná a rešeršná činnosť celkom, z toho:		39 871	27 158	26 156
– bibliografické informácie	počet	26 041	14 818	12 483
– faktografické informácie		13 830	12 340	13 673
– rešerše		295	221	214
Reprografické služby pre používateľov	počet	35 955	28 551	24 586

Prešov, 20. február 2017

Mgr. Valéria Závadská, riaditeľka